ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΕΥΡΟΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ 19ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1991

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

Εισαγωγική διάταξη (άρθρο 1) ... 9

Τίτλος 1 — Οργάνωση του Δικαστηρίου

Κεφάλαιο 1 — Δικαστές και γενικοί εισαγγελείς (άρθρα 2 μέχρι 6) ... 9

Κεφάλαιο 2 — Προεδρία του Δικαστηρίου και συγκρότηση τμημάτων (άρθρα 7 μέχρι 11) ... 10

Κεφάλαιο 3 — Γραμματεία ... 11

Τμήμα 1 — Γραμματέας και βοηθοί γραμματείς (άρθρα 12 μέχρι 19) ... 11

Τμήμα 2 — Υπηρεσίες του Δικαστηρίου (άρθρα 20 μέχρι 23) ... 12

Κεφάλαιο 4 — Βοηθοί εισηγητές (άρθρο 24) ... 12

Κεφάλαιο 5 — Λειτουργία του Δικαστηρίου (άρθρα 25 μέχρι 28) ... 12

Κεφάλαιο 6 — Γλώσσα της διαδικασίας (άρθρα 29 μέχρι 31) ... 13

Κεφάλαιο 7 — Δικαιώματα και υποχρεώσεις των εκπροσώπων, συμβούλων και δικηγόρων (άρθρα 32 μέχρι 36) ... 14

Τίτλος 2 — Διαδικασία

Κεφάλαιο 1 — Έγγραφη διαδικασία (άρθρα 37 μέχρι 44α) ... 15

Κεφάλαιο 2 — Απόδειξη ... 16

Τμήμα 1 — Αποδεικτικά μέσα (άρθρα 45 και 46) ... 16

Τμήμα 2 — Εξέταση μαρτύρων, γνωμοδότηση πραγματογνωμόνων και κλήτευσή τους (άρθρα 47 μέχρι 53) ... 17

Τμήμα 3 — Περάτωση της αποδεικτικής διαδικασίας (άρθρο 54) ... 18

Κεφάλαιο 3 — Προφορική διαδικασία (άρθρα 55 μέχρι 62) ... 19

Κεφάλαιο 4 — Αποφάσεις (άρθρα 63 μέχρι 68) ... 19

Κεφάλαιο 5 — Δικαστικά έξοδα (άρθρα 69 μέχρι 75) ... 20

Κεφάλαιο 6 — Ευεργέτημα πενίας (άρθρο 76) ... 21

Κεφάλαιο 7 — Παραίτηση (άρθρα 77 και 78) ... 21

Κεφάλαιο 8 — Επιδόσεις (άρθρο 79) ... 22

Κεφάλαιο 9 — Προθεσμίες (άρθρα 80 μέχρι 82) ... 22

Κεφάλαιο 10 — Αναστολή των διαδικασιών (άρθρο 82α) ... 22

Τίτλος 3 — Ειδικές διαδικασίες

Κεφάλαιο 1 — Αναστολή εκτελέσεως και άλλα προσωρινά μέτρα κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρα 83 μέχρι 90) ... 23

Κεφάλαιο 2 — Παρεμπίπτοντα ζητήματα (άρθρα 91 και 92) ... 24

Κεφάλαιο 3 — Παρέμβαση (άρθρο 93) ... 24

Κεφάλαιο 4 — Ερήμην αποφάσεις και ανακοπή ερημοδικίας (άρθρο 94) ... 25

Κεφάλαιο 5 — Ανάθεση των υποθέσεων στα τμήματα (άρθρο 95) ... 25

Σελίδα

Κεφάλαιο 6 — Έκτακτα ένδικα μέσα 25

Τμήμα 1 — Τριτανακοπή (άρθρο 97) 25

Τμήμα 2 — Αναθεώρηση (άρθρα 98 μέχρι 100) 26

Κεφάλαιο 7 — Προσφυγές κατά των αποφάσεων της Επιτροπής Διαιτησίας (άρθρο 101) 26

Κεφάλαιο 8 — Ερμηνεία των αποφάσεων (άρθρο 102) 26

Κεφάλαιο 9 — Αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως και άλλες διαδικασίες ερμηνείας (άρθρα 103 και 104) 27

Κεφάλαιο 10 — Ειδικές διαδικασίες των άρθρων 103 μέχρι 105 της Συνθήκης ΕΚΑΕ (άρθρα 105 και 106) 27

Κεφάλαιο 11 — Γνωμοδοτήσεις (άρθρα 107 μέχρι 109) 28

Τίτλος 4 — Αναιρέσεις κατά των αποφάσεων του Πρωτοδικείου (άρθρα 110 μέχρι 123)

Τελικές διατάξεις (άρθρα 124 μέχρι 127) 30

Παράρτημα I — Απόφαση περί των εορτασίμων ημερών 31

Παράρτημα II — Απόφαση περί παρεκτάσεως προθεσμιών λόγω αποστάσεως 32

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

έχοντας υπόψη:

τις αρμοδιότητες που έχουν χορηγηθεί στο Δικαστήριο από τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας,

το άρθρο 55 του πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα,

το άρθρο 188, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

το άρθρο 160, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας,

θεωρώντας ότι για να διασφαλιστεί η συνέπεια και η ομοιομορφία μεταξύ των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου επιβάλλεται η αναθεώρηση του κειμένου του κανονισμού διαδικασίας στις διάφορες γλώσσες,

κατόπιν της ομόφωνης εγκρίσεως των αναθεωρημένων κειμένων, η οποία παρασχέθηκε από το Συμβούλιο στις 29 Απριλίου 1991,

και θεωρώντας ότι, κατόπιν των διαφόρων τροποποιήσεων του κανονισμού διαδικασίας, επιβάλλεται, για λόγους σαφήνειας και απλότητας, η έκδοση του πλήρους αυθεντικού κειμένου του κανονισμού,

με την ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου, η οποία παρασχέθηκε στις 7 Ιουνίου 1991,

ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΑ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΑΚΟΛΟΥΘΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 1

Στις διατάξεις του παρόντος κανονισμού:

— η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα αναφέρεται ως: ..... «Συνθήκη ΕΚΑΧ»

— το πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα αναφέρεται ως: ..... «Οργανισμός ΕΚΑΧ»

— η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας αναφέρεται ως: ..... «Συνθήκη ΕΟΚ»

— το πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας αναφέρεται ως: ..... «Οργανισμός ΕΟΚ»

— η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) αναφέρεται ως: ..... «Συνθήκη ΕΚΑΕ»

— το πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας αναφέρεται ως: ..... «Οργανισμός ΕΚΑΕ».

Στον παρόντα κανονισμό, με τον όρο «όργανα» νοούνται τα όργανα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, καθώς και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

ΤΙΤΛΟΣ 1

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Κεφάλαιο 1

ΔΙΚΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΙ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΙΣ

Άρθρο 2

Η περίοδος της ασκήσεως των καθηκόντων του δικαστή αρχίζει από την ημερομηνία που καθορίζεται στην πράξη διορισμού του. Αν η πράξη διορισμού δεν καθορίζει ημερομηνία, η περίοδος αρχίζει από την ημερομηνία της πράξεως αυτής.

Άρθρο 3

§ 1

Οι δικαστές, πριν αναλάβουν τα καθήκοντά τους, κατά την πρώτη δημόσια συνεδρίαση του Δικαστηρίου στην οποία παρίστανται μετά τον διορισμό τους, δίνουν τον ακόλουθο όρκο:

«Ορκίζομαι να ασκώ τα καθήκοντά μου με πλήρη αμεροληψία και ευσυνειδησία και να μην παραβιάζω το απόρρητο των διασκέψεων.»

§ 2

Αμέσως μετά την ορκωμοσία, οι δικαστές υπογράφουν δήλωση με την οποία αναλαμβάνουν επίσημα τη δέσμευση να τηρούν, κατά τη διάρκεια της ασκήσεως των καθηκόντων τους και μετά τη λήξη τους, τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το λειτούργημά τους και, ιδίως, μετά τη λήξη της περιόδου αυτής, τα καθήκοντα της εντιμότητας και της διακριτικότητας, όσον αφορά την αποδοχή ορισμένων θέσεων ή ωφελημάτων.

Άρθρο 4

Όταν το Δικαστήριο καλείται να κρίνει αν ένας δικαστής δεν ανταποκρίνεται πλέον στις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή δεν εκπληρώνει πλέον τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το λειτούργημά του, ο πρόεδρος καλεί τον δικαστή να εμφανιστεί ενώπιον του Δικαστηρίου εν συμβουλίω για να υποβάλει τις παρατηρήσεις του· ο γραμματέας δεν παρίσταται στην ακρόαση.

Άρθρο 5

Οι διατάξεις των άρθρων 2, 3 και 4 του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή και στους γενικούς εισαγγελείς.

Άρθρο 6

Οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς κατατάσσονται αδιακρίτως σύμφωνα με την αρχαιότητά τους.

Σε περίπτωση ίδιας αρχαιότητας, η σειρά καθορίζεται από την ηλικία.

Οι απερχόμενοι δικαστές και γενικοί εισαγγελείς που αναδιορίζονται διατηρούν την προηγούμενη σειρά αρχαιότητάς τους.

Κεφάλαιο 2

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο 7

§ 1

Οι δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο του Δικαστηρίου, για τρία χρόνια, αμέσως μετά τη μερική ανανέωση που προβλέπεται στα άρθρα 32β της Συνθήκης ΕΚΑΧ, 167 της Συνθήκης ΕΟΚ και 139 της Συνθήκης ΕΚΑΕ.

§ 2

Σε περίπτωση λήξεως της θητείας του προέδρου του Δικαστηρίου πριν από την πάροδο του κανονικού χρόνου της, ορίζεται αντικαταστάτης του για την υπόλοιπη περίοδο.

§ 3

Οι εκλογές που προβλέπονται στο παρόν άρθρο διεξάγονται με μυστική ψηφοφορία. Εκλέγεται ο δικαστής που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία. Αν κανείς από τους δικαστές δεν συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία, διεξάγεται δεύτερη ψηφοφορία και εκλέγεται ο δικαστής που συγκεντρώνει τις περισσότερες ψήφους. Σε περίπτωση ισοψηφίας, λογίζεται ως εκλεγείς ο πρεσβύτερος.

Άρθρο 8

Ο πρόεδρος διευθύνει τις εργασίες και τις υπηρεσίες του Δικαστηρίου· προεδρεύει των συνεδριάσεων καθώς και των διασκέψεων εν συμβουλίω.

Άρθρο 9

§ 1

Το Δικαστήριο συγκροτεί τμήματα από τα μέλη του, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 32, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, 165, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ και 137, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΕ, και αποφασίζει για την τοποθέτηση των δικαστών σ' αυτά.

Η σύνθεση των τμημάτων δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

§ 2

Αμέσως μετά την κατάθεση του εισαγωγικού δικογράφου της δίκης, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου αναθέτει την υπόθεση σε τμήμα για την ενδεχόμενη διεξαγωγή αποδείξεων και ορίζει ένα δικαστή από τα μέλη του ως εισηγητή.

§ 3

Το Δικαστήριο καθορίζει τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία κατανέμονται καταρχήν οι υποθέσεις μεταξύ των τμημάτων.

§ 4

Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή και στη διαδικασία ενώπιον των τμημάτων.

Στις υποθέσεις που έχουν ανατεθεί σε τμήμα, τις εξουσίες του προέδρου του Δικαστηρίου ασκεί ο πρόεδρος του τμήματος.

Άρθρο 10

§ 1

Το Δικαστήριο ορίζει για ένα έτος τους προέδρους των τμημάτων καθώς και τον πρώτο γενικό εισαγγελέα.

Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 7 έχουν εφαρμογή.

Οι διορισμοί που γίνονται δυνάμει της παρούσας παραγράφου δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

§ 2

Αμέσως μετά τον καθορισμό εισηγητή δικαστή από τον πρόεδρο, ο πρώτος γενικός εισαγγελέας κατανέμει τις υποθέσεις στους γενικούς εισαγγελείς, λαμβάνει δε τα αναγκαία μέτρα σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος ενός γενικού εισαγγελέα.

Άρθρο 11

Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου του Δικαστηρίου ή χηρείας της θέσεώς του, καθήκοντα προέδρου ασκεί ένας από τους προέδρους τμήματος, σύμφωνα με τη σειρά που ορίζει το άρθρο 6 του παρόντος κανονισμού.

Σε περίπτωση ταυτοχρόνου κωλύματος του προέδρου του Δικαστηρίου και των προέδρων τμήματος ή ταυτόχρονης χηρείας των θέσεών τους, καθήκοντα προέδρου ασκεί ένας από τους υπόλοιπους δικαστές, σύμφωνα με τη σειρά που ορίζει το άρθρο 6 του παρόντος κανονισμού.

Κεφάλαιο 3

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Τμήμα 1 — Γραμματέας και βοηθοί γραμματείς

Άρθρο 12

§ 1

Το Δικαστήριο διορίζει τον γραμματέα.

Δύο εβδομάδες πριν από την καθορισμένη ημερομηνία για τον διορισμό, ο πρόεδρος ενημερώνει τα μέλη του Δικαστηρίου για τις υποψηφιότητες που έχουν υποβληθεί.

§ 2

Οι υποψηφιότητες συνοδεύονται από πλήρη στοιχεία σχετικά με την ηλικία, την ιθαγένεια, τους πανεπιστημιακούς τίτλους, τη γλωσσομάθεια, τις παρούσες και προηγούμενες ασχολίες των υποψηφίων, καθώς και την τυχόν δικαστική και διεθνή πείρα τους.

§ 3

Ο διορισμός γίνεται κατά τη διαδικασία της παραγράφου 3 του άρθρου 7 του παρόντος κανονισμού.

§ 4

Ο γραμματέας διορίζεται για εξαετή περίοδο. Επιτρέπεται ο αναδιορισμός του.

§ 5

Οι διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή και στον γραμματέα.

§ 6

Ο γραμματέας δεν μπορεί να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του, παρά μόνον αν δεν ανταποκρίνεται πλέον στις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή δεν εκπληρώνει πλέον τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το λειτούργημά του. Το Δικαστήριο αποφασίζει, αφού παράσχει στον γραμματέα τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του.

§ 7

Αν ο γραμματέας παύσει να ασκεί τα καθήκοντά του πριν από τη λήξη της θητείας του, το Δικαστήριο διορίζει γραμματέα για εξαετή περίοδο.

Άρθρο 13

Το Δικαστήριο μπορεί να διορίσει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται για τον γραμματέα, έναν ή περισσότερους βοηθούς γραμματείς επιφορτισμένους να επικουρούν τον γραμματέα και να τον αναπληρώνουν εντός των ορίων που καθορίζουν οι προβλεπόμενες στο άρθρο 15 του παρόντος κανονισμού οδηγίες προς τον γραμματέα.

Άρθρο 14

Ο πρόεδρος ορίζει τους μονίμους ή μη μονίμους υπαλλήλους που θα ασκούν τα καθήκοντα του γραμματέα σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του γραμματέα και των βοηθών γραμματέων ή σε περίπτωση χηρείας της θέσεώς τους.

Άρθρο 15

Οι οδηγίες προς τον γραμματέα θεσπίζονται από το Δικαστήριο κατόπιν προτάσεως του προέδρου.

Άρθρο 16

§ 1

Στη γραμματεία τηρείται, με ευθύνη του γραμματέα, πρωτόκολλο που μονογραφείται από τον πρόεδρο και στο οποίο εγγράφονται κατά συνέχεια και κατά τη σειρά της καταθέσεώς τους όλα τα διαδικαστικά έγγραφα και τα στοιχεία που προσκομίζονται για την υποστήριξή τους.

§ 2

Σημείωση περί της εγγραφής στο πρωτόκολλο γίνεται από τον γραμματέα στα πρωτότυπα και, κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων, στα αντίγραφα που προσκομίζονται προς τούτο.

§ 3

Οι εγγραφές στο πρωτόκολλο και οι σημειώσεις που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο συνιστούν δημόσια έγγραφα.

§ 4

Οι κανόνες τηρήσεως του πρωτοκόλλου καθορίζονται με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 15 του παρόντος κανονισμού οδηγίες προς τον γραμματέα.

§ 5

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να συμβουλεύονται το πρωτόκολλο στη γραμματεία και να λαμβάνουν αντίγραφα ή αποσπάσματα σύμφωνα με τον κανονισμό τελών της γραμματείας, που θεσπίζεται από το Δικαστήριο κατόπιν προτάσεως του γραμματέα.

Στους διαδίκους μπορούν επίσης, σύμφωνα με τον κανονισμό τελών της γραμματείας, να χορηγούνται αντίγραφα των διαδικαστικών εγγράφων, καθώς και κεκυρωμένα αντίγραφα των Διατάξεων και αποφάσεων.

§ 6

Στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* δημοσιεύεται ανακοίνωση που περιέχει την ημερομηνία εγγραφής του εισαγωγικού δικογράφου της δίκης, το ονοματεπώνυμο και την κατοικία των διαδίκων, το αντικείμενο της διαφοράς και τα αιτήματα του δικογράφου, καθώς και μνεία των ισχυρισμών και των ουσιωδών επιχειρημάτων των οποίων γίνεται επίκληση.

§ 7

Όταν το Συμβούλιο ή η Επιτροπή δεν είναι διάδικοι σε μια υπόθεση, το Δικαστήριο τους διαβιβάζει αντίγραφο του εισαγωγικού δικογράφου της δίκης και του υπομνήματος αντικρούσεως, όχι όμως και τα συνημμένα σ' αυτά, για να τους παράσχει τη δυνατότητα να εκτιμήσουν κατά πόσο γίνεται επίκληση του ανεφαρμόστου μιας πράξεως, κατά την έννοια του άρθρου 36, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, του άρθρου 184 της Συνθήκης ΕΟΚ ή του άρθρου 156 της Συνθήκης ΕΚΑΕ.

Άρθρο 17

§ 1

Ο γραμματέας έχει, υπό την εποπτεία του προέδρου, την ευθύνη της παραλαβής, διαβιβάσεως και φυλάξεως όλων των εγγράφων, καθώς και των επιδόσεων που συνεπάγεται η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

§ 2

Ο γραμματέας επικουρεί το Δικαστήριο, τα τμήματα, τον πρόεδρο και τους δικαστές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 18

Ο γραμματέας φυλάσσει τις σφραγίδες· είναι υπεύθυνος για τα αρχεία και επιμελείται των δημοσιεύσεων του Δικαστηρίου.

Άρθρο 19

Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 4 και 27 του παρόντος κανονισμού, ο γραμματέας παρίσταται στις συνεδριάσεις του Δικαστηρίου και των τμημάτων.

Τμήμα 2 — Υπηρεσίες του Δικαστηρίου

Άρθρο 20

§ 1

Οι μόνιμοι και λοιποί υπάλληλοι του Δικαστηρίου διορίζονται σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον Κανονισμό Υπηρεσιακής Καταστάσεως του Προσωπικού.

§ 2

Πριν αναλάβουν τα καθήκοντά τους, οι μόνιμοι υπάλληλοι δίνουν ενώπιον του προέδρου, παρουσία του γραμματέα, τον ακόλουθο όρκο:

«Ορκίζομαι να ασκώ με πίστη, εχεμύθεια και ευσυνειδησία τα καθήκοντα που μου ανατίθενται από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.»

Άρθρο 21

Κατόπιν προτάσεως του γραμματέα, το Δικαστήριο θεσπίζει ή τροποποιεί τον οργανισμό των υπηρεσιών του.

Άρθρο 22

Το Δικαστήριο συγκροτεί μεταφραστική υπηρεσία από ειδικούς που διαθέτουν κατάλληλη νομική κατάρτιση και ευρεία γνώση περισσοτέρων της μιας επισήμων γλωσσών του Δικαστηρίου.

Άρθρο 23

Ο γραμματέας, υπό την εποπτεία του προέδρου, με τη συνδρομή διοικητικού υπαλλήλου, μεριμνά για τη διοίκηση των υπηρεσιών του Δικαστηρίου, την οικονομική του διαχείριση και τη λογιστική του υπηρεσία.

Κεφάλαιο 4

ΒΟΗΘΟΙ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

Άρθρο 24

§ 1

Σε περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει ότι, για τη μελέτη και τη συμπλήρωση της δικογραφίας των ενώπιόν του υποθέσεων, χρειάζονται βοηθοί εισηγητές, προτείνει τον διορισμό τους σύμφωνα με τα άρθρα 16 του Οργανισμού ΕΚΑΧ και 12 των Οργανισμών ΕΟΚ και ΕΚΑΕ.

§ 2

Οι βοηθοί εισηγητές οφείλουν ιδίως:

— να επικουρούν τον πρόεδρο κατά τη διαδικασία λήψεως ασφαλιστικών μέτρων·

— να επικουρούν τους εισηγητές δικαστές στο έργο τους.

§ 3

Οι βοηθοί εισηγητές κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους υπάγονται, κατά περίπτωση, στον πρόεδρο του Δικαστηρίου, στον πρόεδρο ενός των τμημάτων ή σε εισηγητή δικαστή.

§ 4

Οι βοηθοί εισηγητές, πριν αναλάβουν τα καθήκοντά τους, δίνουν ενώπιον του Δικαστηρίου τον όρκο που προβλέπεται στο άρθρο 3 του παρόντος κανονισμού.

Κεφάλαιο 5

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 25

§ 1

Ο πρόεδρος καθορίζει τις ημερομηνίες και ώρες των συνεδριάσεων του Δικαστηρίου.

§ 2

Οι πρόεδροι των τμημάτων καθορίζουν τις ημερομηνίες και ώρες των συνεδριάσεων των τμημάτων τους.

§ 3

Το Δικαστήριο και τα τμήματα μπορούν, για μία ή περισσότερες συγκεκριμένες συνεδριάσεις, να επιλέξουν τόπο συνεδριάσεως εκτός της έδρας του Δικαστηρίου.

Άρθρο 26

§ 1

Αν, λόγω απουσίας ή κωλύματος, προκύπτει άρτιος αριθμός δικαστών, απέχει των διασκέψεων ο νεότερος, κατά την έννοια του άρθρου 6 του παρόντος κανονισμού, εκτός εάν αυτός είναι ο εισηγητής δικαστής. Στην περίπτωση αυτή απέχει των διασκέψεων ο αμέσως προηγούμενος κατά τη σειρά αρχαιότητας.

§ 2

Αν μετά τη σύγκληση του Δικαστηρίου διαπιστωθεί ότι δεν επιτυγχάνεται απαρτία επτά δικαστών, ο πρόεδρος αναβάλλει τη συνεδρίαση μέχρις ότου επιτευχθεί απαρτία.

§ 3

Αν σ' ένα από τα τμήματα δεν επιτυγχάνεται απαρτία τριών δικαστών, ο πρόεδρος του τμήματος αυτού ενημερώνει σχετικά τον πρόεδρο του Δικαστηρίου, ο οποίος ορίζει άλλο δικαστή για τη συμπλήρωση του τμήματος.

Άρθρο 27

§ 1

Οι διασκέψεις του Δικαστηρίου και των τμημάτων γίνονται εν συμβουλίω.

§ 2

Στη διάσκεψη λαμβάνουν μέρος μόνον οι δικαστές που μετέσχον στην προφορική διαδικασία και ενδεχομένως ο βοηθός εισηγητής στον οποίο είχε ανατεθεί η μελέτη της υποθέσεως.

§ 3

Κάθε δικαστής που μετέχει στη διάσκεψη εκφράζει τη γνώμη του αιτιολογώντας την.

§ 4

Κατόπιν αιτήσεως δικαστή, οποιοδήποτε ζήτημα διατυπώνεται στη γλώσσα της επιλογής του και ανακοινώνεται εγγράφως στο Δικαστήριο ή στο τμήμα πριν τεθεί σε ψηφοφορία.

§ 5

Η γνώμη στην οποία καταλήγει μετά την τελική συζήτηση η πλειοψηφία των δικαστών αποτελεί την κρίση του Δικαστηρίου. Η ψηφοφορία διεξάγεται κατά σειρά αντίστροφη από εκείνη που καθορίζεται στο άρθρο 6 του παρόντος κανονισμού.

§ 6

Σε περίπτωση διαφωνίας ως προς το αντικείμενο, τη διατύπωση και τη σειρά θέσεως των ζητημάτων ή την ερμηνεία της ψηφοφορίας, αποφασίζει το Δικαστήριο ή το τμήμα.

§ 7

Όταν οι διασκέψεις του Δικαστηρίου αναφέρονται σε διοικητικά θέματα, μετέχουν με δικαίωμα ψήφου και οι γενικοί εισαγγελείς. Ο γραμματέας παρίσταται, εκτός αν το Δικαστήριο αποφασίσει άλλως.

§ 8

Όταν το Δικαστήριο συνεδριάζει χωρίς να παρίσταται ο γραμματέας, αναθέτει στον νεότερο δικαστή, κατά την έννοια του άρθρου 6 του παρόντος κανονισμού, αν κριθεί αναγκαίο, τη σύνταξη πρακτικών που υπογράφονται από τον πρόεδρο και τον εν λόγω δικαστή.

Άρθρο 28

§ 1

Εκτός ειδικής αποφάσεως του Δικαστηρίου, οι δικαστικές διακοπές καθορίζονται ως εξής:

— από τις 18 Δεκεμβρίου μέχρι τις 10 Ιανουαρίου,

— από την Κυριακή πριν από το Πάσχα μέχρι τη δεύτερη Κυριακή μετά το Πάσχα,

— από τις 15 Ιουλίου μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου.

Κατά τις δικαστικές διακοπές, η προεδρία ασκείται στην έδρα του Δικαστηρίου είτε από τον πρόεδρο, που διατηρεί επαφή με τον γραμματέα, είτε από έναν πρόεδρο τμήματος ή άλλο δικαστή, που ορίζεται από τον πρόεδρο ως αντικαταστάτης του.

§ 2

Κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, ο πρόεδρος μπορεί, σε επείγουσες περιπτώσεις, να συγκαλεί τους δικαστές και γενικούς εισαγγελείς.

§ 3

Το Δικαστήριο τηρεί τις κατά νόμον εορτάσιμες ημέρες του τόπου της έδρας του.

§ 4

Το Δικαστήριο μπορεί για εύλογη αιτία να χορηγεί άδεια στους δικαστές και γενικούς εισαγγελείς.

Κεφάλαιο 6

ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Άρθρο 29

§ 1

Οι γλώσσες της διαδικασίας είναι η αγγλική, η γαλλική, η γερμανική, η δανική, η ελληνική, η ιρλανδική, η ισπανική, η ιταλική, η ολλανδική και η πορτογαλική.

§ 2

Η γλώσσα της διαδικασίας επιλέγεται από τον προσφεύγοντα υπό την επιφύλαξη των κατωτέρω διατάξεων:

α) αν ο καθού είναι κράτος μέλος ή φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους, γλώσσα της διαδικασίας είναι η επίσημη γλώσσα του κράτους αυτού· σε περίπτωση υπάρξεως περισσοτέρων επισήμων γλωσσών, ο προσφεύγων έχει ευχέρεια επιλογής μεταξύ αυτών·

β) κατόπιν κοινής αιτήσεως των διαδίκων, το Δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει, για το σύνολο της διαδικασίας ή για μέρος αυτής, τη χρήση μιας άλλης από τις γλώσσες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου·

γ) κατόπιν αιτήσεως ενός διαδίκου και μετά από ακρόαση του αντιδίκου και του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο μπορεί, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις των περιπτώσεων α) και β), να επιτρέψει τη χρήση ολικώς ή μερικώς μιας άλλης από τις γλώσσες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ως γλώσσας διαδικασίας· η αίτηση αυτή δεν επιτρέπεται να υποβληθεί από όργανο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Στις περιπτώσεις του άρθρου 103 του παρόντος κανονισμού, γλώσσα της διαδικασίας είναι η γλώσσα του εθνικού δικαιοδοτικού οργάνου που απευθύνεται στο Δικαστήριο.

§ 3

Η γλώσσα της διαδικασίας χρησιμοποιείται ιδίως στα υπομνήματα και τις αγορεύσεις των διαδίκων, στα συνημμένα στοιχεία και έγγραφα, καθώς και στα πρακτικά και στις αποφάσεις του Δικαστηρίου.

Τα προσκομιζόμενα ή επισυναπτόμενα στοιχεία ή έγγραφα που έχουν συνταχθεί σε άλλη γλώσσα πρέπει να συνοδεύονται από μετάφραση στη γλώσσα της διαδικασίας.

Σε περίπτωση όμως μακροσκελών στοιχείων και εγγράφων, μπορούν να προσκομίζονται μεταφράσεις αποσπασμάτων.

Πάντως το Δικαστήριο ή το τμήμα μπορεί οποτεδήποτε να ζητήσει, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως ενός των διαδίκων, εκτενέστερη ή πλήρη μετάφραση.

Κατά παρέκκλιση από τις ανωτέρω διατάξεις, στα κράτη μέλη επιτρέπεται να χρησιμοποιούν την επίσημη γλώσσα τους, όταν παρεμβαίνουν σε διαφορά εκκρεμή ενώπιον του Δικαστηρίου ή όταν μετέχουν σε προδικαστική διαδικασία του άρθρου 103. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται τόσο στα έγγραφα όσο και στις προφορικές δηλώσεις. Σε κάθε περίπτωση η μετάφραση στη γλώσσα της διαδικασίας γίνεται με επιμέλεια του γραμματέα.

§ 4

Εφόσον οι μάρτυρες ή πραγματογνώμονες δηλώσουν ότι δεν μπορούν να εκφραστούν επαρκώς σε μια από τις γλώσσες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, το Δικαστήριο ή το τμήμα τούς επιτρέπει να διατυπώσουν τις καταθέσεις τους σε άλλη γλώσσα. Ο γραμματέας φροντίζει για τη μετάφραση στη γλώσσα της διαδικασίας.

§ 5

Είναι δυνατή η χρήση, εκτός από τη γλώσσα της διαδικασίας, μιας από τις γλώσσες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου από τον πρόεδρο του Δικαστηρίου και τους προέδρους τμήματος για τη διεύθυνση της συζητήσεως, από τον εισηγητή δικαστή για την προκαταρκτική έκθεση και την έκθεση ακροατηρίου, από τους δικαστές και τους γενικούς εισαγγελείς όταν θέτουν ερωτήματα, και από τους τελευταίους για τις προτάσεις τους. Ο γραμματέας φροντίζει για τη μετάφραση στη γλώσσα της διαδικασίας.

Άρθρο 30

§ 1

Αν ζητηθεί από δικαστή, τον γενικό εισαγγελέα ή διάδικο, ο γραμματέας φροντίζει για τη μετάφραση στις γλώσσες της επιλογής τους, από τις αναφερόμενες στην παράγραφο 1 του άρθρου 29, των προφορικώς ή εγγράφως αναπτυχθέντων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου ή του τμήματος.

§ 2

Οι δημοσιεύσεις του Δικαστηρίου γίνονται στις γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 1 του κανονισμού αριθ. 1 του Συμβουλίου.

Άρθρο 31

Τα κείμενα που συντάσσονται στη γλώσσα της διαδικασίας ή, κατά περίπτωση, σε άλλη γλώσσα δυνάμει του άρθρου 29 του παρόντος κανονισμού είναι αυθεντικά.

Κεφάλαιο 7

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ, ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Άρθρο 32

§ 1

Οι εκπρόσωποι κράτους ή οργάνου, καθώς και οι σύμβουλοι και οι δικηγόροι που εμφανίζονται ενώπιον του Δικαστηρίου ή ενώπιον δικαστικής αρχής που ενεργεί κατόπιν σχετικής εντολής του, απολαύουν ασυλίας για όσα αναπτύσσουν προφορικώς ή εγγράφως σχετικά με την υπόθεση ή τους διαδίκους.

§ 2

Οι εκπρόσωποι, σύμβουλοι και δικηγόροι απολαύουν επίσης των εξής προνομίων και διευκολύνσεων:

α) τα σχετικά με τη διαδικασία έγγραφα δεν υπόκεινται σε έρευνα και κατάσχεση. Σε περίπτωση αμφισβητήσεως, τα τελωνειακά ή αστυνομικά όργανα μπορούν να σφραγίζουν τα εν λόγω έγγραφα, τα οποία διαβιβάζονται αμέσως στο Δικαστήριο για εξακρίβωση παρουσία του γραμματέα και του ενδιαφερομένου·

β) στους εκπροσώπους, συμβούλους και δικηγόρους χορηγείται το συνάλλαγμα που είναι απαραίτητο για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους·

γ) οι εκπρόσωποι, σύμβουλοι και δικηγόροι δεν υπόκεινται σε περιορισμούς στις μετακινήσεις τους, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 33

Για να τύχουν των προνομίων, ασυλιών και διευκολύνσεων που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο, αποδεικνύουν προηγουμένως την ιδιότητά τους:

α) οι εκπρόσωποι, με επίσημο έγγραφο που εκδίδεται από το κράτος ή το όργανο που εκπροσωπούν. Αντίγραφο του εγγράφου αυτού κοινοποιείται αμέσως στον γραμματέα από το κράτος ή το όργανο·

β) οι σύμβουλοι και οι δικηγόροι, με αποδεικτικό νομιμοποιήσεως που υπογράφεται από τον γραμματέα. Η ισχύς του περιορίζεται σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, το οποίο μπορεί να παρατείνεται ή να συντέμνεται ανάλογα με τη διάρκεια της διαδικασίας.

Άρθρο 34

Τα προνόμια, οι ασυλίες και οι διευκολύνσεις που αναφέρονται στο άρθρο 32 του παρόντος κανονισμού χορηγούνται αποκλειστικά για την απρόσκοπτη διεξαγωγή της δίκης.

Το Δικαστήριο μπορεί να αίρει την ασυλία, όταν εκτιμά ότι η άρση αυτή δεν παραβλάπτει την απρόσκοπτη διεξαγωγή της δίκης.

Άρθρο 35

§ 1

Ο σύμβουλος ή ο δικηγόρος, του οποίου η συμπεριφορά ενώπιον του Δικαστηρίου, τμήματος ή δικαστικού λειτουργού είναι ασυμβίβαστη προς το κύρος του δικαστηρίου, ή ο οποίος κάνει χρήση των δικαιωμάτων που απορρέουν από το λειτούργημά του για σκοπούς άλλους από εκείνους για τους οποίους του παρασχέθηκαν, είναι δυνατό να αποκλειστεί οποτεδήποτε από τη διαδικασία με Διάταξη του Δικαστηρίου ή του τμήματος, αφού ακουστεί ο γενικός εισαγγελέας και δοθεί στον ενδιαφερόμενο η δυνατότητα να αμυνθεί.

Η Διάταξη αυτή είναι αμέσως εκτελεστή.

§ 2

Σε περίπτωση αποκλεισμού συμβούλου ή δικηγόρου, η πρόοδος της δίκης αναστέλλεται μέχρις ότου εκπνεύσει η

προθεσμία που τάσσει ο πρόεδρος, προκειμένου ο ενδιαφερόμενος διάδικος να διορίσει άλλο σύμβουλο ή δικηγόρο.

§ 3

Οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε εκτέλεση των διατάξεων του παρόντος άρθρου μπορούν να ανακληθούν.

Άρθρο 36

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται και στους καθηγητές που έχουν το δικαίωμα παραστάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, σύμφωνα με τα άρθρα 20 του Οργανισμού ΕΚΑΧ και 17 των Οργανισμών ΕΟΚ και ΕΚΑΕ.

ΤΙΤΛΟΣ 2

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Κεφάλαιο 1

ΕΓΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 37

§ 1

Το πρωτότυπο κάθε διαδικαστικού εγγράφου πρέπει να υπογράφεται από τον εκπρόσωπο ή τον δικηγόρο του διαδίκου.

Το πρωτότυπο, συνοδευόμενο από όλα τα συνημμένα που αναφέρονται σ' αυτό, κατατίθεται με πέντε αντίγραφα για το Δικαστήριο και ισάριθμα προς τους διαδίκους αντίγραφα. Τα αντίγραφα επικυρώνονται από τον διάδικο που τα κατατίθετι.

§ 2

Τα όργανα προσκομίζουν επίσης, εντός των προθεσμιών που τάσσει το Δικαστήριο, μεταφράσεις κάθε διαδικαστικού εγγράφου στις άλλες γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 1 του κανονισμού αριθ. 1 του Συμβουλίου. Το τελευταίο εδάφιο της προηγουμένης παραγράφου έχει εφαρμογή.

§ 3

Τα διαδικαστικά έγγραφα χρονολογούνται. Για τον υπολογισμό των δικονομικών προθεσμιών λαμβάνεται υπόψη αποκλειστικά και μόνο η ημερομηνία καταθέσεως στη γραμματεία.

§ 4

Στα διαδικαστικά έγγραφα επισυνάπτεται φάκελος με τα στοιχεία και έγγραφα των οποίων γίνεται επίκληση συνοδευόμενος από κατάσταση των στοιχείων και εγγράφων αυτών.

§ 5

Αν, λόγω του όγκου ενός στοιχείου ή εγγράφου, στο διαδικαστικό έγγραφο επισυνάπτονται μόνον αποσπάσματα, κατατίθεται στη γραμματεία το στοιχείο ή έγγραφο αυτούσιο ή πλήρες αντίγραφό του.

Άρθρο 38

§ 1

Το δικόγραφο της προσφυγής που αναφέρεται στα άρθρα 22 του Οργανισμού ΕΚΑΧ και 19 των Οργανισμών ΕΟΚ και ΕΚΑΕ περιέχει:

α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του προσφεύγοντος·

β) προσδιορισμό του καθού·

γ) το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση·

δ) τα αιτήματα του προσφεύγοντος·

ε) ενδεχομένως, τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.

§ 2

Για τους σκοπούς της διαδικασίας, το δικόγραφο της προσφυγής περιέχει προσδιορισμό τόπου επιδόσεων στην έδρα του Δικαστηρίου. Αναφέρει επίσης το όνομα του αντικλήτου.

Αν το δικόγραφο της προσφυγής δεν είναι σύμφωνο με τις προϋποθέσεις αυτές, όλες οι επιδόσεις για τους σκοπούς της διαδικασίας προς τον ενδιαφερόμενο διάδικο, επί όσο χρονικό διάστημα εξακολουθεί να υφίσταται η παράλειψη αυτή, πραγματοποιούνται με συστημένη ταχυδρομική αποστολή προς τον εκπρόσωπο ή τον δικηγόρο του διαδίκου. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 79, ως νομότυπη επίδοση λογίζεται στην περίπτωση αυτή η κατάθεση του συστημένου εγγράφου στο ταχυδρομείο του τόπου όπου εδρεύει το Δικαστήριο.

§ 3

Ο πληρεξούσιος δικηγόρος οφείλει να καταθέσει στη γραμματεία αποδεικτικό νομιμοποιήσεώς του που να βεβαιώνει ότι είναι εγγεγραμμένος σε δικηγορικό σύλλογο κράτους μέλους.

§ 4

Το δικόγραφο της προσφυγής συνοδεύεται, όπου απαιτείται, από τα στοιχεία που αναφέρονται στα άρθρα 22, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚΑΧ και 19, δεύτερο εδάφιο, των Οργανισμών ΕΟΚ και ΕΚΑΕ.

§ 5

Αν ο προσφεύγων είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, επισυνάπτει στο δικόγραφο της προσφυγής του:

α) το καταστατικό του ή πρόσφατο απόσπασμα του βιβλίου των εμπορικών εταιριών ή πρόσφατο απόσπασμα του βιβλίου των σωματείων ή κάθε άλλο στοιχείο που να αποδεικνύει την ύπαρξη του νομικού προσώπου·

β) αποδεικτικό ότι η εντολή προς τον δικηγόρο δόθηκε προσηκόντως από εκπρόσωπό του εξουσιοδοτημένο προς τούτο.

§ 6

Οι προσφυγές που ασκούνται δυνάμει των άρθρων 42 και 89 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, 181 και 182 της Συνθήκης ΕΟΚ και 153 και 154 της Συνθήκης ΕΚΑΕ συνοδεύονται, κατά περίπτωση, από αντίγραφο της ρήτρας διαιτησίας, η οποία περιέχεται στη σύμβαση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που έχει καταρτιστεί από τις Κοινότητες ή για λογαριασμό τους, ή από αντίγραφο της συμφωνίας περί διαιτησίας μεταξύ των ενδιαφερομένων κρατών μελών.

§ 7

Αν το δικόγραφο της προσφυγής δεν είναι σύμφωνο με τις προϋποθέσεις που απαριθμούνται στις παραγράφους 3 έως 6

του παρόντος άρθρου, ο γραμματέας τάσσει στον προσφεύγοντα εύλογη προθεσμία για την τακτοποίηση του δικογράφου της προσφυγής ή για την προσκόμιση των στοιχείων που αναφέρονται ανωτέρω. Εφόσον εντός της προθεσμίας που έχει ταχθεί δεν γίνει η τακτοποίηση ή δεν προσκομιστούν τα στοιχεία, το Δικαστήριο κρίνει, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, αν η μη τήρηση αυτών των προϋποθέσεων συνεπάγεται το απαράδεκτο της προσφυγής.

Άρθρο 39

Το δικόγραφο της προσφυγής επιδίδεται στον καθού. Στην περίπτωση της παραγράφου 7 του προηγουμένου άρθρου, η επίδοση γίνεται μετά την τακτοποίηση ή μόλις το Δικαστήριο κρίνει την προσφυγή παραδεκτή ενόψει των τυπικών προϋποθέσεων που απαριθμούνται στο προηγούμενο άρθρο.

Άρθρο 40

§ 1

Εντός μηνός από την επίδοση του δικογράφου της προσφυγής, ο καθού καταθέτει υπόμνημα αντικρούσεως. Το υπόμνημα αυτό περιέχει:

α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του καθού·

β) τα προβαλλόμενα πραγματικά και νομικά επιχειρήματα·

γ) τα αιτήματα του καθού·

δ) τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.

Οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως 5 του άρθρου 38 του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή.

§ 2

Η προθεσμία που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο μπορεί να παραταθεί από τον πρόεδρο κατόπιν αιτιολογημένης αιτήσεως του καθού.

Άρθρο 41

§ 1

Η προσφυγή και το υπόμνημα αντικρούσεως μπορούν να συμπληρωθούν από υπόμνημα απαντήσεως του προσφεύγοντος και από υπόμνημα ανταπαντήσεως του καθού.

§ 2

Ο πρόεδρος τάσσει τις προθεσμίες καταθέσεως των δικογράφων αυτών.

Άρθρο 42

§ 1

Οι διάδικοι μπορούν προς υποστήριξη της επιχειρηματολογίας τους να προτείνουν με τα υπομνήματα απαντήσεως και ανταπαντήσεως αποδεικτικά μέσα. Οι διάδικοι αιτιολογούν την καθυστερημένη πρόταση των αποδεικτικών μέσων.

§ 2

Κατά τη διάρκεια της δίκης απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών, εκτός αν στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία.

Αν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προβάλει ο διάδικος νέο ισχυρισμό κατά τους όρους του προηγουμένου εδαφίου, ο πρόεδρος μπορεί, μετά την εκπνοή των συνήθων δικονομικών προθεσμιών, βάσει εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακουστεί ο γενικός εισαγγελέας, να χορηγήσει στον αντίδικο προθεσμία για να απαντήσει.

Το Δικαστήριο επιφυλάσσει την κρίση του για το παραδεκτό του ισχυρισμού στην οριστική του απόφαση.

Άρθρο 43

Αν έχει ήδη γίνει η κατανομή των υποθέσεων που προβλέπεται στο άρθρο 10, παράγραφος 2, ο πρόεδρος, αφού ακούσει τους διαδίκους και τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί οποτεδήποτε να διατάξει τη συνεκδίκαση, λόγω συναφείας, περισσοτέρων υποθέσεων που αφορούν το ίδιο αντικείμενο, προς διευκόλυνση της έγγραφης ή της προφορικής διαδικασίας ή προς έκδοση κοινής αποφάσεως που τερματίζει τη δίκη. Μπορεί πάντως να διατάξει εκ νέου τον χωρισμό.

Άρθρο 44

§ 1

Μετά την κατάθεση του υπομνήματος ανταπαντήσεως που προβλέπει η παράγραφος 1 του άρθρου 41 του παρόντος κανονισμού, ο πρόεδρος καθορίζει την ημερομηνία κατά την οποία ο εισηγητής δικαστής πρέπει να υποβάλει στο Δικαστήριο την προκαταρκτική του έκθεση. Στην έκθεση αυτή διατυπώνεται πρόταση περί του αν η υπόθεση απαιτεί τη διεξαγωγή αποδείξεων ή άλλες προπαρασκευαστικές ενέργειες, καθώς και αν η υπόθεση πρέπει ενδεχομένως να παραπεμφθεί στο τμήμα που έχει οριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 9.

Το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, αποφασίζει επί των προτάσεων του εισηγητή δικαστή.

Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται:

α) αν τα υπομνήματα απαντήσεως ή ανταπαντήσεως δεν κατατεθούν πριν από την εκπνοή της προθεσμίας της παραγράφου 2 του άρθρου 41 του παρόντος κανονισμού·

β) αν ο ενδιαφερόμενος διάδικος δηλώσει ότι παραιτείται από το δικαίωμα να υποβάλει υπόμνημα απαντήσεως ή ανταπαντήσεως.

§ 2

Αν το Δικαστήριο αποφασίσει τη διεξαγωγή αποδείξεων και δεν προβεί το ίδιο στη διεξαγωγή τους, την αναθέτει στο τμήμα.

Αν το Δικαστήριο αποφασίσει να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς διεξαγωγή αποδείξεων, ο πρόεδρος ορίζει την ημερομηνία ενάρξεώς της.

Άρθρο 44α

Υπό την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του παρόντος κανονισμού, και εκτός των ειδικών περιπτώσεων στις οποίες το Δικαστήριο, μετά την υποβολή των υπομνημάτων που προβλέπονται στο άρθρο 40, παράγραφος 1, και, αν συντρέχει περίπτωση, στο άρθρο 41, παράγραφος 1, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα και με ρητή συναίνεση των διαδίκων, αποφασίζει άλλως, διεξάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου και προφορική διαδικασία.

Κεφάλαιο 2

ΑΠΟΔΕΙΞΗ

Τμήμα 1 — Αποδεικτικά μέσα

Άρθρο 45

§ 1

Το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, εκδίδει Διάταξη που καθορίζει τα αποδεικτικά μέσα και τα θέματα αποδείξεως. Το Δικαστήριο, πριν αποφασίσει τη διεξαγωγή

αποδείξεων με τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στην παράγραφο 2, στοιχεία γ, δ και ε, ακούει τους διαδίκους.

Η Διάταξη επιδίδεται στους διαδίκους.

§ 2

Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 24 και 25 του Οργανισμού ΕΚΑΧ, 21 και 22 του Οργανισμού ΕΟΚ και 22 και 23 του Οργανισμού ΕΚΑΕ, στα αποδεικτικά μέσα περιλαμβάνονται:

α) η αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων·

β) η αίτηση παροχής πληροφοριών και η προσκόμιση εγγράφων·

γ) η εξέταση μαρτύρων·

δ) η πραγματογνωμοσύνη·

ε) η αυτοψία.

§ 3

Το Δικαστήριο προβαίνει στη διεξαγωγή των αποδείξεων που διατάσσει ή την αναθέτει στον εισηγητή δικαστή.

Ο γενικός εισαγγελέας μετέχει στη διεξαγωγή των αποδείξεων.

§ 4

Ανταπόδειξη και περαιτέρω επίκληση αποδεικτικών μέσων είναι δυνατή.

Άρθρο 46

§ 1

Το τμήμα στο οποίο έχει ανατεθεί η διεξαγωγή των αποδείξεων ασκεί τις εξουσίες που απονέμονται στο Δικαστήριο από τα άρθρο 45 και 47 έως 53 του παρόντος κανονισμού· οι εξουσίες του προέδρου του Δικαστηρίου ασκούνται από τον πρόεδρο του τμήματος.

§ 2

Τα άρθρα 56 και 57 του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή και στη διαδικασία ενώπιον του τμήματος.

§ 3

Οι διάδικοι μπορούν να παρίστανται κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων.

Τμήμα 2 — Εξέταση μαρτύρων, γνωμοδότηση πραγματογνωμόνων και κλήτευσή τους

Άρθρο 47

§ 1

Το Δικαστήριο διατάσσει είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων την απόδειξη ορισμένων πραγματικών περιστατικών με μάρτυρες, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα. Η Διάταξη του Δικαστηρίου καθορίζει τα πραγματικά περιστατικά που πρέπει να αποδειχθούν.

Οι μάρτυρες κλητεύονται από το Δικαστήριο είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων ή του γενικού εισαγγελέα.

Στην αίτηση του διαδίκου για την εξέταση μάρτυρα αναφέρονται με ακρίβεια τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία πρέπει να εξεταστεί ο μάρτυρας και οι λόγοι που δικαιολογούν την εξέτασή του.

§ 2

Οι μάρτυρες, των οποίων η εξέταση κρίνεται αναγκαία, κλητεύονται με Διάταξη του Δικαστηρίου που περιλαμβάνει:

α) επώνυμο, όνομα, ιδιότητα και διεύθυνση των μαρτύρων·

β) τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία θα εξεταστούν οι μάρτυρες·

γ) ενδεχομένως, μνεία των μέτρων που έλαβε το Δικαστήριο για την καταβολή των εξόδων των μαρτύρων, καθώς και των ποινών που επιβάλλονται στους λιπομάρτυρες.

Η Διάταξη αυτή επιδίδεται στους διαδίκους και στους μάρτυρες.

§ 3

Το Δικαστήριο μπορεί να εξαρτήσει την κλήτευση των μαρτύρων, των οποίων η εξέταση ζητείται από τους διαδίκους, από την κατάθεση προκαταβολής στο ταμείο του Δικαστηρίου για την κάλυψη των προβλεπομένων εξόδων· το ποσό της καθορίζεται από το Δικαστήριο.

Το ταμείο του Δικαστηρίου προκαταβάλλει τα αναγκαία ποσά για την εξέταση των μαρτύρων που κλητεύονται αυτεπαγγέλτως.

§ 4

Μετά την εξακρίβωση της ταυτότητας των μαρτύρων, ο πρόεδρος τους ανακοινώνει ότι θα πρέπει να βεβαιώσουν τις καταθέσεις τους με τον τρόπο που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό.

Οι μάρτυρες εξετάζονται από το Δικαστήριο, αφού κληθούν οι διάδικοι. Μετά την κατάθεση, ο πρόεδρος μπορεί, κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, να θέσει ερωτήσεις στους μάρτυρες.

Την ίδια ευχέρεια έχει κάθε δικαστής και ο γενικός εισαγγελέας.

Ο πρόεδρος μπορεί να επιτρέψει στους πληρεξουσίους των διαδίκων να θέσουν ερωτήσεις στους μάρτυρες.

§ 5

Μετά την κατάθεσή του, ο μάρτυρας δίνει τον ακόλουθο όρκο:

«Ορκίζομαι ότι είπα την αλήθεια, όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια.»

Το Δικαστήριο μπορεί, αφού ακούσει τους διαδίκους, να απαλλάξει τον μάρτυρα από την όρκιση.

§ 6

Ο γραμματέας συντάσσει πρακτικά των καταθέσεων των μαρτύρων.

Τα πρακτικά υπογράφονται από τον πρόεδρο ή τον εισηγητή δικαστή στον οποίο έχει ανατεθεί η εξέταση του μάρτυρα, καθώς και από τον γραμματέα. Πριν από τις υπογραφές αυτές, παρέχεται η δυνατότητα στον μάρτυρα να ελέγξει το περιεχόμενο των πρακτικών και να τα υπογράψει.

Τα πρακτικά αποτελούν δημόσιο έγγραφο.

Άρθρο 48

§ 1

Οι μάρτυρες, των οποίων η κλήτευση έγινε προσηκόντως, οφείλουν, ανταποκρινόμενοι στην πρόσκληση, να εμφανιστούν στο ακροατήριο.

§ 2

Αν ένας μάρτυρας, του οποίου η κλήτευση έγινε προσηκόντως, δεν εμφανιστεί ενώπιον του Δικαστηρίου, το Δικα-

στήριο μπορεί να του επιβάλει χρηματική κύρωση μέχρι 5 000 ECU και να διατάξει νέα κλήτευσή του με έξοδα του μάρτυρα.

Η ίδια κύρωση μπορεί να επιβληθεί σε μάρτυρα που αρνείται, χωρίς νόμιμη αιτία, να καταθέσει, να ορκιστεί ή να προβεί ενδεχομένως στην επίσημη διαβεβαίωση που επέχει θέση όρκου.

§ 3

Ο μάρτυρας μπορεί, εφόσον προβάλει ενώπιον του Δικαστηρίου βάσιμη δικαιολογία, να απαλλαγεί από τη χρηματική κύρωση που του επιβλήθηκε. Η επιβληθείσα χρηματική κύρωση μπορεί να μειωθεί κατόπιν αιτήσεως του μάρτυρα, εφόσον αυτός αποδείξει ότι η κύρωση είναι δυσανάλογη προς τα εισοδήματά του.

§ 4

Η αναγκαστική εκτέλεση των κυρώσεων ή μέτρων που επιβάλλονται δυνάμει του παρόντος άρθρου χωρεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 44 και 92 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, 187 και 192 της Συνθήκης ΕΟΚ και 159 και 164 της Συνθήκης ΕΚΑΕ.

Άρθρο 49

§ 1

Το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει πραγματογνωμοσύνη. Η Διάταξη που διορίζει τον πραγματογνώμονα προσδιορίζει το έργο του και του τάσσει προθεσμία για την υποβολή της εκθέσεώς του.

§ 2

Ο πραγματογνώμονας παραλαμβάνει αντίγραφο της Διατάξεως, καθώς και όλα τα αναγκαία στοιχεία για το έργο του. Υπόκειται στον έλεγχο του εισηγητή δικαστή, ο οποίος μπορεί να παρίσταται στη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης και ενημερώνεται για την πορεία των εργασιών του πραγματογνώμονα.

Το Δικαστήριο μπορεί να ζητήσει από τους διαδίκους ή από έναν από αυτούς την κατάθεση προκαταβολής για την κάλυψη των εξόδων της πραγματογνωμοσύνης.

§ 3

Κατόπιν αιτήσεως του πραγματογνώμονα, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει εξέταση μαρτύρων, οι οποίοι εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47 του παρόντος κανονισμού.

§ 4

Ο πραγματογνώμονας γνωμοδοτεί μόνο στα θέματα εκείνα που του υποβλήθηκαν ρητώς.

§ 5

Μετά την υποβολή της εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει να ακουστεί ο πραγματογνώμονας αφού κληθούν οι διάδικοι.

Ο πρόεδρος μπορεί να επιτρέψει στους πληρεξουσίους των διαδίκων να θέσουν ερωτήσεις στον πραγματογνώμονα.

§ 6

Μετά την υποβολή της εκθέσεως, ο πραγματογνώμονας δίνει ενώπιον του Δικαστηρίου τον ακόλουθο όρκο:

«Ορκίζομαι ότι περάτωσα το έργο μου με ευσυνειδησία και απόλυτη αμεροληψία.»

Το Δικαστήριο μπορεί, αφού ακούσει τους διαδίκους, να απαλλάξει τον πραγματογνώμονα από την όρκιση.

Άρθρο 50

§ 1

Αν ένας διάδικος ζητήσει την εξαίρεση μάρτυρα ή πραγματογνώμονα για ανικανότητα, ανεπιτηδειότητα ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, ή αν ένας μάρτυρας ή πραγματογνώμονας αρνηθεί να καταθέσει, να ορκιστεί ή να προβεί στην επίσημη διαβεβαίωση που επέχει θέση όρκου, το Δικαστήριο αποφασίζει σχετικά.

§ 2

Η εξαίρεση του μάρτυρα ή του πραγματογνώμονα προτείνεται εντός δύο εβδομάδων από την επίδοση της Διατάξεως με την οποία κλητεύεται ο μάρτυρας ή διορίζεται ο πραγματογνώμονας. Η αίτηση εξαιρέσεως περιέχει τους σχετικούς λόγους, καθώς και τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.

Άρθρο 51

§ 1

Στους μάρτυρες και πραγματογνώμονες καταβάλλονται τα έξοδα μετακινήσεως και διαμονής τους. Προκαταβολή για την κάλυψη των εξόδων αυτών μπορεί να τους χορηγηθεί από το ταμείο του Δικαστηρίου.

§ 2

Στους μάρτυρες χορηγείται αποζημίωση για διαφυγόντα κέρδη και στους πραγματογνώμονες αμοιβή για τις υπηρεσίες τους. Η ανωτέρω αποζημίωση ή αμοιβή καταβάλλεται από το ταμείο του Δικαστηρίου στους μάρτυρες και πραγματογνώμονες μετά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 52

Το Δικαστήριο μπορεί κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως να ζητήσει από άλλες αρχές την εξέταση μαρτύρων ή πραγματογνωμόνων σύμφωνα με τους όρους που θα καθοριστούν με τον κανονισμό που προβλέπεται στο άρθρο 125 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 53

§ 1

Ο γραμματέας τηρεί τα πρακτικά κάθε συνεδριάσεως. Τα πρακτικά αυτά υπογράφονται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα. Τα πρακτικά αποτελούν δημόσιο έγγραφο.

§ 2

Οι διάδικοι μπορούν να λαμβάνουν γνώση στη γραμματεία όλων των πρακτικών, καθώς και της εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης και να παίρνουν αντίγραφα με δικά τους έξοδα.

Τμήμα 3 — Περάτωση της αποδεικτικής διαδικασίας

Άρθρο 54

Ο πρόεδρος, μετά τη συμπλήρωση της αποδεικτικής διαδικασίας, ορίζει ημερομηνία ενάρξεως της προφορικής διαδικασίας, εκτός αν το Δικαστήριο τάξει προθεσμία στους διαδίκους για υποβολή γραπτών παρατηρήσεων.

Αν χορηγήθηκε προθεσμία για την υποβολή γραπτών παρατηρήσεων, ο πρόεδρος ορίζει την ημερομηνία ενάρξεως της προφορικής διαδικασίας μετά τη λήξη της προθεσμίας.

Κεφάλαιο 3

ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 55

§ 1

Υπό την επιφύλαξη της προτεραιότητας των αποφάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 85 του παρόντος κανονισμού, το Δικαστήριο επιλαμβάνεται των εκκρεμών υποθέσεων κατά τη σειρά της περατώσεως της αποδεικτικής διαδικασίας. Μεταξύ περισσοτέρων υποθέσεων, των οποίων η αποδεικτική διαδικασία τελειώνει ταυτόχρονα, η σειρά προσδιορίζεται από την ημερομηνία εγγραφής τους στο πρωτόκολλο.

§ 2

Ο πρόεδρος μπορεί, λόγω ιδιαιτέρων περιστάσεων, να αποφασίσει την εκδίκαση μιας υποθέσεως κατά προτεραιότητα.

Ο πρόεδρος, αφού ακούσει τους διαδίκους και τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί, λόγω ιδιαιτέρων περιστάσεων, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως διαδίκου, να αποφασίσει να αναβάλει την εκδίκαση μιας υποθέσεως. Αν οι διάδικοι ζητήσουν από κοινού την αναβολή της εκδικάσεως, ο πρόεδρος μπορεί να διατάξει αυτή την αναβολή.

Άρθρο 56

§ 1

Ο πρόεδρος κηρύσσει την έναρξη των συζητήσεων, τις διευθύνει και φροντίζει για την ευταξία στο ακροατήριο.

§ 2

Η απόφαση για διεξαγωγή της συζητήσεως κεκλεισμένων των θυρών συνεπάγεται απαγόρευση της δημοσιεύσεως των συζητήσεων.

Άρθρο 57

Ο πρόεδρος μπορεί κατά τη διάρκεια των συζητήσεων να θέτει ερωτήσεις στους εκπροσώπους, συμβούλους ή δικηγόρους των διαδίκων.

Την ίδια ευχέρεια έχει και κάθε δικαστής, καθώς και ο γενικός εισαγγελέας.

Άρθρο 58

Οι διάδικοι μπορούν να αναπτύσσουν τους ισχυρισμούς τους μόνο μέσω του εκπροσώπου, συμβούλου ή δικηγόρου τους.

Άρθρο 59

§ 1

Ο γενικός εισαγγελέας αναπτύσσει προφορικά τις αιτιολογημένες προτάσεις του πριν από τη λήξη της προφορικής διαδικασίας.

§ 2

Μετά την ανάπτυξη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα, ο πρόεδρος κηρύσσει τη λήξη της προφορικής διαδικασίας.

Άρθρο 60

Το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί οποτεδήποτε, σύμφωνα με το άρθρο 45, παράγραφος 1, να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων ή την επανάληψη και τη συμπλήρωσή τους. Τις ανωτέρω ενέργειες μπορεί να αναθέσει στο τμήμα ή στον εισηγητή δικαστή.

Άρθρο 61

Το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.

Άρθρο 62

§ 1

Ο γραμματέας τηρεί τα πρακτικά κάθε συνεδριάσεως. Τα πρακτικά αυτά υπογράφονται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα. Τα πρακτικά αποτελούν δημόσιο έγγραφο.

§ 2

Οι διάδικοι μπορούν να λαμβάνουν γνώση στη γραμματεία όλων των πρακτικών και να παίρνουν αντίγραφα με δικά τους έξοδα.

Κεφάλαιο 4

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Άρθρο 63

Η απόφαση περιέχει:

— μνεία ότι εκδίδεται από το Δικαστήριο,

— την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της,

— τα ονοματεπώνυμα του προέδρου και των δικαστών που μετέσχον στην έκδοσή της,

— το ονοματεπώνυμο του γενικού εισαγγελέα,

— το ονοματεπώνυμο του γραμματέα,

— τον προσδιορισμό των διαδίκων,

— τα ονοματεπώνυμα των εκπροσώπων, συμβούλων ή δικηγόρων των διαδίκων,

— τα αιτήματα των διαδίκων,

— μνεία ότι το Δικαστήριο άκουσε τον γενικό εισαγγελέα,

— συνοπτική έκθεση των περιστατικών,

— το σκεπτικό,

— το διατακτικό, το οποίο περιλαμβάνει και τη διάταξη για τα δικαστικά έξοδα.

Άρθρο 64

§ 1

Η απόφαση δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση, αφού κληθούν οι διάδικοι.

§ 2

Το πρωτότυπο της αποφάσεως, υπογεγραμμένο από τον πρόεδρο, τους δικαστές που μετέσχον στη διάσκεψη και τον γραμματέα, σφραγίζεται και κατατίθεται στη γραμματεία. Στους διαδίκους επιδίδεται κεκυρωμένο αντίγραφο.

§ 3

Ο γραμματέας αναγράφει στο πρωτότυπο της αποφάσεως την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της.

Άρθρο 65

Η απόφαση αποκτά ισχύ από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της.

Άρθρο 66

§ 1

Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων περί ερμηνείας των αποφάσεων, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως διαδίκου, εφόσον η αίτηση αυτή υποβληθεί εντός δύο εβδομάδων από τη δημοσίευση της αποφάσεως, τη διόρθωση γραφικών ή λογιστικών λαθών ή προφανών ανακριβειών.

§ 2

Οι διάδικοι, αφού ειδοποιηθούν προσηκόντως από τον γραμματέα, μπορούν να καταθέσουν γραπτές παρατηρήσεις εντός προθεσμίας που καθορίζεται από τον πρόεδρο.

§ 3

Το Δικαστήριο αποφασίζει εν συμβουλίω αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα.

§ 4

Το πρωτότυπο της Διατάξεως περί διορθώσεως επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της αποφάσεως που διορθώνεται. Σημείωση της Διατάξεως αυτής γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της αποφάσεως που διορθώνεται.

Άρθρο 67

Αν το Δικαστήριο παρέλειψε να αποφανθεί είτε ως προς ένα μεμονωμένο σημείο των αιτημάτων είτε ως προς τα δικαστικά έξοδα, ο ενδιαφερόμενος διάδικος υποβάλλει αίτηση στο Δικαστήριο εντός μηνός από την επίδοση της αποφάσεως.

Η αίτηση επιδίδεται στον αντίδικο, στον οποίο ο πρόεδρος τάσσει προθεσμία για την υποβολή των γραπτών παρατηρήσεών του.

Μετά την υποβολή των παρατηρήσεων αυτών, το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, αποφασίζει τόσο για το παραδεκτό όσο και για το βάσιμο του αιτήματος.

Άρθρο 68

Με φροντίδα του γραμματέα εκδίδεται συλλογή της νομολογίας του Δικαστηρίου.

Κεφάλαιο 5

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Άρθρο 69

§ 1

Απόφαση για τα έξοδα λαμβάνεται με την απόφαση ή τη Διάταξη που περατώνει τη δίκη.

§ 2

Ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

Όταν οι ηττηθέντες διάδικοι είναι περισσότεροι του ενός, το Δικαστήριο αποφασίζει για την κατανομή των εξόδων.

§ 3

Το Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων ή εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι.

Το Δικαστήριο μπορεί να καταδικάσει ακόμα και τον νικήσαντα διάδικο στην καταβολή των εξόδων στα οποία αναγκάστηκε να υποβληθεί ο αντίδικός του, αν κρίνει ότι τα έξοδα αυτά προκλήθηκαν χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως.

§ 4

Τα κράτη μέλη και τα όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρεμβαίνων, ακόμα και όταν είναι άλλος από τους αναφερόμενους στο προηγούμενο εδάφιο, θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

§ 5

Ο παραιτούμενος διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Ωστόσο, κατόπιν αιτήσεως του παραιτουμένου διαδίκου, καταδικάζεται στα έξοδα ο αντίδικος, αν τούτο δικαιολογείται από τη στάση του.

Σε περίπτωση συμφωνίας των διαδίκων ως προς τα έξοδα, λαμβάνεται απόφαση κατά τη συμφωνία.

Εν απουσία αιτημάτων ως προς τα δικαστικά έξοδα, κάθε διάδικος φέρει τα έξοδά του.

§ 6

Σε περίπτωση καταργήσεως της δίκης, το Δικαστήριο κανονίζει τα έξοδα κατά την κρίση του.

Άρθρο 70

Στις διαφορές μεταξύ των Κοινοτήτων και των υπαλλήλων τους, τα όργανα φέρουν τα έξοδά τους, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 69, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 71

Τα έξοδα στα οποία υποχρεώθηκε να υποβληθεί ο διάδικος για την αναγκαστική εκτέλεση καταβάλλονται από τον αντίδικο, σύμφωνα με τον κανονισμό τελών που ισχύει στο κράτος στο οποίο διενεργείται η αναγκαστική εκτέλεση.

Άρθρο 72

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου χωρεί δωρεάν, υπό την επιφύλαξη των κατωτέρω διατάξεων:

α) αν το Δικαστήριο υποβλήθηκε σε έξοδα που θα μπορούσαν να αποφευχθούν, μπορεί, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να καταδικάσει τον διάδικο που τα προκάλεσε στην πληρωμή τους·

β) τα έξοδα για τις αντιγραφικές και μεταφραστικές εργασίες που έγιναν κατόπιν αιτήσεως διαδίκου, αν θεωρηθούν από τον γραμματέα ως υπερβολικά, καταβάλλονται από τον διάδικο αυτόν σύμφωνα με τον κανονισμό τελών που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 16 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 73

Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του προηγουμένου άρθρου, θεωρούνται ως έξοδα που μπορούν να αναζητηθούν:

α) τα ποσά που οφείλονται στους μάρτυρες και πραγματογνώμονες δυνάμει του άρθρου 51 του παρόντος κανονισμού·

β) τα ανγκαία έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι λόγω της δίκης, και ιδίως τα έξοδα μετακινήσεως και διαμονής και η αμοιβή των εκπροσώπων, συμβούλων ή δικηγόρων.

Άρθρο 74

§ 1

Αν γεννηθεί αμφισβήτηση σχετικά με τα έξοδα που μπορούν να αναζητηθούν, το τμήμα στο οποίο είχε ανατεθεί η υπόθεση αποφαίνεται με Διάταξη που δεν υπόκειται σε ένδικο μέσο, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου διαδίκου και αφού ο αντίδικος υποβάλει τις παρατηρήσεις του και ο γενικός εισαγγελέας αναπτύξει τις προτάσεις του.

§ 2

Οι διάδικοι μπορούν, προκειμένου να χωρήσει εκτέλεση, να ζητήσουν κεκυρωμένο αντίγραφο της Διατάξεως αυτής.

Άρθρο 75

§ 1

Το ταμείο του Δικαστηρίου διενεργεί τις πληρωμές στο νόμισμα της χώρας όπου εδρεύει το Δικαστήριο.

Κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, οι πληρωμές διενεργούνται στο νόμισμα της χώρας όπου έγιναν τα προς απόδοση έξοδα ή οι πράξεις που συνεπάγονται αποζημίωση.

§ 2

Οι άλλοι οφειλέτες διενεργούν τις πληρωμές τους στο νόμισμα της χώρας καταγωγής τους.

§ 3

Η μετατροπή των νομισμάτων γίνεται σύμφωνα με την επίσημη τιμή συναλλάγματος της ημέρας πληρωμής στη χώρα όπου εδρεύει το Δικαστήριο.

Κεφάλαιο 6

ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ ΠΕΝΙΑΣ

Άρθρο 76

§ 1

Αν ο διάδικος βρίσκεται σε αδυναμία να αντιμετωπίσει το σύνολο ή μέρος των εξόδων της δίκης, μπορεί οποτεδήποτε να ζητήσει την παροχή του ευεργετήματος πενίας.

Η αίτηση συνοδεύεται από κάθε στοιχείο που αποδεικνύει ότι ο αιτών είναι άπορος, ιδίως δε από πιστοποιητικό απορίας της αρμόδιας αρχής.

§ 2

Η αίτηση περιέχει συνοπτική έκθεση του αντικειμένου της προσφυγής, αν υποβάλλεται πριν από την προσφυγή που ο αιτών προτίθεται να ασκήσει.

Η αίτηση δεν απαιτεί σύμπραξη δικηγόρου.

§ 3

Ο πρόεδρος ορίζει τον εισηγητή δικαστή. Το τμήμα, στο οποίο ανήκει ο δικαστής αυτός, αποφασίζει, αφού λάβει γνώση των γραπτών παρατηρήσεων του αντιδίκου και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, για την ολική ή μερική παροχή του ευεργετήματος πενίας ή για τη μη παροχή του. Εξετάζει επίσης μήπως η αίτηση παροχής εννόμου προστασίας είναι προδήλως αβάσιμη.

Το τμήμα αποφασίζει με Διάταξη η οποία δεν χρειάζεται να αιτιολογηθεί και δεν υπόκειται σε ένδικο μέσο.

§ 4

Το τμήμα μπορεί οποτεδήποτε, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως, να ανακαλέσει το ευεργέτημα πενίας αν οι συνθήκες που οδήγησαν στην παροχή του μεταβληθούν κατά τη διάρκεια της δίκης.

§ 5

Σε περίπτωση παροχής του ευεργετήματος πενίας το ταμείο του Δικαστηρίου προκαταβάλλει τα έξοδα.

Η απόφαση που περιέχει διάταξη για τα δικαστικά έξοδα μπορεί να περιέχει και διάταξη να αφαιρεθούν από αυτά, υπέρ του ταμείου του Δικαστηρίου, τα ποσά που προκαταβλήθηκαν από αυτό λόγω του ευεργετήματος πενίας.

Ο γραμματέας φροντίζει για την είσπραξη των ποσών αυτών από τον διάδικο που καταδικάστηκε στην καταβολή τους.

Κεφάλαιο 7

ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ

Άρθρο 77

Αν, προτού το Δικαστήριο εκδώσει την απόφασή του, οι διάδικοι συμφωνήσουν στη λύση της διαφοράς και γνωστοποιήσουν στο Δικαστήριο ότι παραιτούνται από κάθε αξίωση, ο πρόεδρος διατάσσει τη διαγραφή της υποθέσεως από το πρωτόκολλο και αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 69, παράγραφος 5, λαμβάνοντας, ενδεχομένως, υπόψη τις σχετικές προτάσεις των διαδίκων.

Η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή στις προσφυγές που προβλέπονται από τα άρθρα 33 και 35 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, 173 και 175 της Συνθήκης ΕΟΚ και 146 και 148 της Συνθήκης ΕΚΑΕ.

Άρθρο 78

Αν ο προσφεύγων γνωστοποιήσει εγγράφως στο Δικαστήριο ότι παραιτείται από τη δίκη, ο πρόεδρος διατάσσει τη διαγραφή της υποθέσεως από το πρωτόκολλο και αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 5.

Κεφάλαιο 8

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Άρθρο 79

Οι επιδόσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό γίνονται με φροντίδα του γραμματέα προς τον αντίκλητο του παραλήπτη, είτε με συστημένη ταχυδρομική αποστολή, έναντι αποδείξεως παραλαβής, ενός αντιγράφου του προς επίδοση εγγράφου είτε με παράδοση έναντι αποδεικτικού.

Τα επιδιδόμενα αντίγραφα συντάσσονται και επικυρώνονται από τον γραμματέα, εκτός αν προέρχονται από τους διαδίκους σύμφωνα με το άρθρο 37, παράγραφος 1, του παρόντος κανονισμού.

Κεφάλαιο 9

ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Άρθρο 80

§ 1

Οι δικονομικές προθεσμίες που προβλέπονται από τις Συνθήκες ΕΚΑΧ, ΕΟΚ και ΕΚΑΕ, τους Οργανισμούς του Δικαστηρίου και τον παρόντα κανονισμό υπολογίζονται ως ακολούθως:

α) όταν αφετηρία προθεσμίας προσδιοριζόμενης σε ημέρες, εβδομάδες, μήνες ή έτη αποτελεί ο χρόνος επελεύσεως ενός γεγονότος ή διενέργειας μιας πράξεως, η ημέρα κατά την οποία λαμβάνει χώρα το γεγονός ή διενεργείται η πράξη δεν υπολογίζεται στην προθεσμία·

β) οι προθεσμίες που προσδιορίζονται σε εβδομάδες, μήνες ή έτη λήγουν με την παρέλευση της ημέρας της τελευταίας εβδομάδας, του τελευταίου μήνα ή του τελευταίου έτους, η οποία φέρει το ίδιο όνομα ή την ίδια ημερομηνία με την ημέρα κατά την οποία έλαβε χώρα το γεγονός ή διενεργήθηκε η πράξη που αποτελεί την αφετηρία της προθεσμίας. Όταν, σε προθεσμία προσδιοριζόμενη σε μήνες ή έτη, δεν υπάρχει, στον τελευταίο μήνα, ημερομηνία αντίστοιχη της ημερομηνίας αφετηρίας της προθεσμίας, η προθεσμία λήγει με την παρέλευση της τελευταίας ημέρας του μήνα αυτού.

γ) στην περίπτωση προθεσμιών που προσδιορίζονται σε μήνες και ημέρες, κατά πρώτον υπολογίζονται οι πλήρεις μήνες και κατόπιν οι ημέρες·

δ) στις προθεσμίες συνυπολογίζονται οι κατά νόμον εορτάσιμες ημέρες, οι Κυριακές και τα Σάββατα·

ε) οι προθεσμίες δεν αναστέλλονται κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών.

§ 2

Αν η λήξη της προθεσμίας συμπίπτει με ημέρα Σάββατο, Κυριακή ή με κατά νόμον εορτάσιμη, η προθεσμία παρατείνεται μέχρι το τέλος της επόμενης εργάσιμης ημέρας.

Ο κατάλογος των κατά νόμον εορτασίμων ημερών καταρτίζεται από το Δικαστήριο και δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 81

§ 1

Οι προθεσμίες ασκήσεως προσφυγής κατά πράξεως οργάνου αρχίζουν να τρέχουν, σε περίπτωση μεν κοινοποιήσεως, την επομένη της ημέρας της κοινοποιήσεως της πράξεως στον ενδιαφερόμενο, σε περίπτωση δε δημοσιεύσεως, τη δέκατη πέμπτη ημέρα από τη δημοσίευση της πράξεως στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

§ 2

Η παρέκταση των δικονομικών προθεσμιών λόγω αποστάσεως καθορίζεται με απόφαση του Δικαστηρίου που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 82

Οι προθεσμίες που καθορίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού μπορούν να παρατείνονται από την αρχή που τις έταξε.

Ο πρόεδρος και οι πρόεδροι τμήματος μπορούν να παράσχουν εξουσιοδότηση υπογραφής στον γραμματέα για τον καθορισμό ορισμένων προθεσμιών ο οποίος εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή για τη χορήγηση παρατάσεως των εν λόγω προθεσμιών.

Κεφάλαιο 10

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

Άρθρο 82α

§ 1

Η διαδικασία μπορεί να ανασταλεί:

α) στις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 47, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚΑΧ, 47, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΟΚ και 48, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚΑΕ, με Διάταξη του Δικαστηρίου ή του τμήματος στο οποίο έχει ανατεθεί η υπόθεση, αφού ακουστεί ο γενικός εισαγγελέας·

β) σε κάθε άλλη περίπτωση, με απόφαση του προέδρου αφού ακουστούν ο γενικός εισαγγελέας και, εκτός των περιπτώσεων προδικαστικής παραπομπής που προβλέπονται στο άρθρο 103, οι διάδικοι.

Η επανάληψη της διαδικασίας διατάσσεται ή αποφασίζεται κατά τον ίδιο τρόπο.

Οι Διατάξεις ή αποφάσεις που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο επιδίδονται στους διαδίκους.

§ 2

Η αναστολή της διαδικασίας ισχύει από την ημερομηνία που αναφέρεται στη Διάταξη ή την απόφαση περί αναστολής ή, ελλείψει σχετικής ενδείξεως, από την ημερομηνία εκδόσεως της Διατάξεως ή της αποφάσεως.

Κατά τη διάρκεια της αναστολής, ουδεμία δικονομική προθεσμία εκπνέει έναντι των διαδίκων.

§ 3

Αν στη Διάταξη ή την απόφαση περί αναστολής δεν έχει οριστεί ημερομηνία λήξεως της αναστολής, η αναστολή λήγει την ημερομηνία που αναφέρεται στη Διάταξη ή την απόφαση περί επαναλήψεως της διαδικασίας ή, ελλείψει σχετικής ενδείξεως, την ημερομηνία εκδόσεως της Διατάξεως ή της αποφάσεως περί επαναλήψεως της διαδικασίας.

Από την ημερομηνία επαναλήψεως της διαδικασίας, οι δικονομικές προθεσμίες αρχίζουν να τρέχουν από την αρχή.

ΤΙΤΛΟΣ 3

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΕΙΣ

Κεφάλαιο 1

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Άρθρο 83

§ 1

Η αίτηση αναστολής εκτελέσεως πράξεως ενός οργάνου, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 39 της Συνθήκης ΕΚΑΧ και τα άρθρα 185 της Συνθήκης ΕΟΚ και 157 της Συνθήκης ΕΚΑΕ, είναι παραδεκτή μόνον αν ο αιτών προσέβαλε την πράξη αυτή με προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου.

Η αίτηση για άλλα προσωρινά μέτρα μεταξύ αυτών που προβλέπονται στο τρίτο εδάφιο του άρθρου 39 της Συνθήκης ΕΚΑΧ και στα άρθρα 186 της Συνθήκης ΕΟΚ και 158 της Συνθήκης ΕΚΑΕ είναι παραδεκτή μόνον αν προέρχεται από διάδικο σε εκκρεμή ήδη υπόθεση ενώπιον του Δικαστηρίου και αφορά την υπόθεση αυτή.

§ 2

Οι αιτήσεις που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο προσδιορίζουν το αντικείμενο της διαφοράς, τα περιστατικά από τα οποία προκύπτει το επείγον της υποθέσεως, καθώς και τους πραγματικούς και νομικούς ισχυρισμούς που δικαιολογούν, εκ πρώτης όψεως, τη λήψη του προσωρινού μέτρου το οποίο ζητείται.

§ 3

Η αίτηση υποβάλλεται με χωριστό δικόγραφο και με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 37 και 38 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 84

§ 1

Η αίτηση επιδίδεται στον αντίδικο, στον οποίο ο πρόεδρος τάσσει σύντομη προθεσμία για την υποβολή των γραπτών ή προφορικών παρατηρήσεών του.

§ 2

Ο πρόεδρος εκτιμά κατά πόσον υπάρχει λόγος να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων.

Ο πρόεδρος μπορεί να κάνει δεκτή την αίτηση και πριν ακόμα ο αντίδικος υποβάλει τις παρατηρήσεις του. Το μέτρο αυτό μπορεί μεταγενέστερα να μεταρρυθμιστεί ή να ανακληθεί ακόμα και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 85

Ο πρόεδρος αποφασίζει ο ίδιος ή φέρει την αίτηση ενώπιον του Δικαστηρίου.

Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 11 του παρόντος κανονισμού.

Αν η αίτηση αχθεί ενώπιον του Δικαστηρίου, τούτο αποφασίζει, αφού προηγουμένως ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, αναβάλλοντας όλες τις άλλες υποθέσεις. Οι διατάξεις του προηγούμενου άρθρου έχουν εφαρμογή.

Άρθρο 86

§ 1

Η απόφαση επί της αιτήσεως λαμβάνεται με αιτιολογημένη Διάταξη που δεν υπόκειται σε ένδικο μέσο. Η Διάταξη αυτή επιδίδεται αμέσως στους διαδίκους.

§ 2

Η εκτέλεση της Διατάξεως μπορεί να εξαρτηθεί από εγγυοδοσία του αιτούντος, το ποσό και οι όροι της οποίας καθορίζονται ανάλογα με τις περιστάσεις.

§ 3

Η Διάταξη μπορεί να καθορίζει ημερομηνία, μετά την πάροδο της οποίας το μέτρο παύει να ισχύει. Στην αντίθετη περίπτωση το μέτρο παύει να ισχύει από τη δημοσίευση της αποφάσεως με την οποία τερματίζεται η δίκη.

§ 4

Η Διάταξη έχει προσωρινό μόνο χαρακτήρα και δεν προδικάζει καθόλου την κρίση του Δικαστηρίου επί της κυρίας υποθέσεως.

Άρθρο 87

Κατόπιν αιτήσεως διαδίκου, η Διάταξη μπορεί οποτεδήποτε να μεταρρυθμιστεί ή να ανακληθεί λόγω μεταβολής των περιστάσεων.

Άρθρο 88

Η απόρριψη της αιτήσεως για τη λήψη προσωρινού μέτρου δεν κωλύει τον διάδικο που την είχε υποβάλει να καταθέσει άλλη αίτηση βασιζόμενη σε νέα περιστατικά.

Άρθρο 89

Η αίτηση αναστολής της αναγκαστικής εκτελέσεως αποφάσεως του Δικαστηρίου ή πράξεως άλλου οργάνου, που υποβάλλεται δυνάμει των άρθρων 44 και 92 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, 187 και 192 της Συνθήκης ΕΟΚ, καθώς και 159 και 164 της Συνθήκης ΕΚΑΕ, διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

Η Διάταξη που κάνει δεκτή την αίτηση καθορίζει, ενδεχομένως, την ημερομηνία από την οποία το προσωρινό μέτρο παύει να ισχύει.

Άρθρο 90

§ 1

Η αίτηση που προβλέπεται στο άρθρο 81, τρίτο και τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΕ περιέχει:

α) το όνομα και την κατοικία των προσώπων ή επιχειρήσεων που υπόκεινται στον έλεγχο·

β) το αντικείμενο και τον σκοπό του ελέγχου.

§ 2

Ο πρόεδρος αποφαίνεται με Διάταξη. Οι διατάξεις του άρθρου 86 του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή.

Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου έχει εφαρμογή το άρθρο 11 του παρόντος κανονισμού.

Κεφάλαιο 2

ΠΑΡΕΜΠΙΠΤΟΝΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Άρθρο 91

§ 1

Αν ένας διάδικος ζητήσει από το Δικαστήριο να κρίνει επί ενστάσεως ή παρεμπίπτοντος ζητήματος χωρίς να εισέλθει στην ουσία, υποβάλλει την αίτησή του με χωριστό δικόγραφο.

Η αίτηση περιέχει έκθεση των πραγματικών και νομικών ισχυρισμών επί των οποίων βασίζεται, τα αιτήματα και, συνημμένα, τα προς υποστήριξή της στοιχεία.

§ 2

Αμέσως μετά την κατάθεση της αιτήσεως, ο πρόεδρος τάσσει προθεσμία στον αντίδικο για να υποβάλει εγγράφως τους ισχυρισμούς και τα αιτήματά του.

§ 3

Η διαδικασία επί της αιτήσεως συνεχίζεται προφορικά, εκτός αν το Δικαστήριο αποφασίσει άλλως.

§ 4

Το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, αποφασίζει επί της αιτήσεως ή επιφυλάσσεται να την εξετάσει μαζί με την ουσία της υποθέσεως.

Αν το Δικαστήριο απορρίψει την αίτηση ή επιφυλαχθεί να την εξετάσει μαζί με την ουσία της υποθέσεως, ο πρόεδρος καθορίζει νέες προθεσμίες για τη συνέχιση της δίκης.

Άρθρο 92

§ 1

Όταν το Δικαστήριο είναι προδήλως αναρμόδιο να επιληφθεί της προσφυγής ή όταν η προσφυγή είναι προδήλως απαράδεκτη, το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί, χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία, να αποφανθεί με αιτιολογημένη Διάταξη.

§ 2

Το Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το απαράδεκτο για λόγους δημοσίας τάξεως· αποφαίνεται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπουν οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 91 του παρόντος κανονισμού.

Κεφάλαιο 3

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Άρθρο 93

§ 1

Η αίτηση παρεμβάσεως κατατίθεται εντός προθεσμίας τριών μηνών, η οποία αρχίζει από τη δημοσίευση που προβλέπεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 16.

Η αίτηση παρεμβάσεως περιέχει:

α) μνεία της υποθέσεως·

β) μνεία των κυρίων διαδίκων·

γ) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του παρεμβαίνοντος·

δ) τον διορισμό αντικλήτου του παρεμβαίνοντος στον τόπο όπου εδρεύει το Δικαστήριο·

ε) τα αιτήματα προς υποστήριξη των οποίων ο παρεμβαίνων ζητεί να παρέμβει·

στ) στις περιπτώσεις όπου η αίτηση παρεμβάσεως δεν υποβάλλεται από κράτος μέλος ή όργανο, έκθεση των λόγων που δικαιολογούν το συμφέρον του παρεμβαίνοντος για την επίλυση της διαφοράς.

Ο παρεμβαίνων εκπροσωπείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 20, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚΑΧ και 17 των Οργανισμών ΕΟΚ και ΕΚΑΕ.

Οι διατάξεις των άρθρων 37 και 38 του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή.

§ 2

Η αίτηση παρεμβάσεως επιδίδεται στους διαδίκους.

Ο πρόεδρος παρέχει στους διαδίκους τη δυνατότητα να υποβάλουν εγγράφως ή προφορικώς τις παρατηρήσεις τους πριν αποφανθεί επί της αιτήσεως παρεμβάσεως.

Ο πρόεδρος αποφαίνεται επί της αιτήσεως παρεμβάσεως με Διάταξη ή φέρει την αίτηση ενώπιον του Δικαστηρίου.

§ 3

Αν ο πρόεδρος επιτρέψει την παρέμβαση, ανακοινώνονται στον παρεμβαίνοντα όλα τα έγγραφα της διαδικασίας που έχουν επιδοθεί στους διαδίκους. Ο πρόεδρος μπορεί όμως, κατόπιν αιτήσεως διαδίκου, να εξαιρέσει από την ανακοίνωση αυτή απόρρητα ή εμπιστευτικά στοιχεία.

§ 4

Ο παρεμβαίνων αποδέχεται τη δίκη στο στάδιο που αυτή βρίσκεται κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς του.

§ 5

Ο πρόεδρος τάσσει προθεσμία εντός της οποίας ο παρεμβαίνων μπορεί να υποβάλει υπόμνημα παρεμβάσεως.

Το υπόμνημα παρεμβάσεως περιέχει:

α) τα αιτήματα του παρεμβαίνοντος, με τα οποία υποστηρίζονται τα αιτήματα ενός των διαδίκων ή ζητείται η μερική ή ολική απόρριψή τους·

β) τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα που προβάλλει ο παρεμβαίνων·

γ) ενδεχομένως, τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.

§ 6

Μετά την κατάθεση του υπομνήματος παρεμβάσεως, ο πρόεδρος τάσσει, ενδεχομένως, προθεσμία εντός της οποίας οι διάδικοι μπορούν να απαντήσουν στο υπόμνημα.

Κεφάλαιο 4

ΕΡΗΜΗΝ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΠΗ ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΑΣ

Άρθρο 94

§ 1

Αν ο καθού, που κλητεύθηκε προσηκόντως, δεν απαντήσει στην προσφυγή νομοτύπως και εμπροθέσμως, ο προσφεύγων μπορεί να ζητήσει από το Δικαστήριο να του επιδικάσει τα αιτήματά του.

Η σχετική αίτηση επιδίδεται στον καθού. Ο πρόεδρος καθορίζει την ημερομηνία ενάρξεως της προφορικής διαδικασίας.

§ 2

Πριν εκδώσει ερήμην απόφαση, το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, εξετάζει το παραδεκτό της προσφυγής και εξακριβώνει κατά πόσον οι διατυπώσεις έχουν τηρηθεί κανονικά καθώς και αν τα αιτήματα του προσφεύγοντος φαίνονται βάσιμα. Το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων.

§ 3

Η ερήμην απόφαση είναι εκτελεστή. Το Δικαστήριο μπορεί, όμως, να αναστείλει την εκτέλεσή της μέχρις ότου αποφανθεί επί της ανακοπής που ασκείται δυνάμει της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου ή μπορεί να εξαρτήσει την εκτέλεση από εγγυοδοσία, το ποσό και οι όροι της οποίας καθορίζονται ανάλογα με τις περιστάσεις. Η εγγύηση αποδίδεται σε περίπτωση μη ασκήσεως ανακοπής ή απορρίψεώς της.

§ 4

Η ερήμην απόφαση υπόκειται σε ανακοπή.

Η ανακοπή ασκείται εντός μηνός από την επίδοση της αποφάσεως· κατατίθεται σύμφωνα με τα άρθρα 37 και 38 του παρόντος κανονισμού.

§ 5

Μετά την επίδοση της ανακοπής, ο πρόεδρος τάσσει προθεσμία στον αντίδικο για την υποβολή των γραπτών παρατηρήσεων του.

Η διαδικασία συνεχίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 επ. του παρόντος κανονισμού.

§ 6

Το Δικαστήριο εκδίδει απόφαση που δεν υπόκειται σε ανακοπή.

Το πρωτότυπο της αποφάσεως αυτής επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της αποφάσεως που εκδόθηκε ερήμην. Σημείωση της αποφάσεως που εκδίδεται επί της ανακοπής γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της ερήμην αποφάσεως.

Κεφάλαιο 5

ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

Άρθρο 95

§ 1

Το Δικαστήριο μπορεί να αναθέτει στα τμήματα την εκδίκαση των αναιρέσεων που ασκούνται κατά των αποφάσεων του Πρωτοδικείου δυνάμει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚΑΧ, του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΟΚ και του άρθρου 50 του Οργανισμού ΕΚΑΕ, των αιτήσεων εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως που προβλέπονται στο άρθρο 103 του παρόντος κανονισμού, καθώς και κάθε άλλης υποθέσεως, εκτός των υποθέσεων που έχουν αχθεί ενώπιον του Δικαστηρίου από κράτος μέλος ή όργανο, εφόσον η δυσχέρεια ή η σημασία της υποθέσεως ή ιδιαίτερες περιστάσεις δεν απαιτούν απόφαση της ολομέλειας του Δικαστηρίου.

§ 2

Η απόφαση περί αναθέσεως της υποθέσεως σε τμήμα λαμβάνεται από το Δικαστήριο κατά την περάτωση της έγγραφης διαδικασίας, μετά την εξέταση της προκαταρκτικής εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακουστεί ο γενικός εισαγγελέας.

Η ανάθεση όμως αυτή δεν επιτρέπεται όταν ένα κράτος μέλος ή όργανο, που είναι διάδικος, ζητήσει την εκδίκαση της υποθέσεως από την ολομέλεια. Ως διάδικος νοείται, κατά την παρούσα διάταξη, κάθε κράτος μέλος ή όργανο που είναι κύριος διάδικος ή παρεμβαίνων στη δίκη ή που κατέθεσε γραπτές παρατηρήσεις σε διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως του άρθρου 103.

Αίτηση υπό την έννοια του προηγουμένου εδαφίου δεν είναι δυνατή στις διαφορές μεταξύ των Κοινοτήτων και των υπαλλήλων τους.

§ 3

Το τμήμα μπορεί σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας να παραπέμψει μια υπόθεση στο Δικαστήριο.

Άρθρο 96

(καταργείται)

Κεφάλαιο 6

ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

Τμήμα 1 — Τριτανακοπή

Άρθρο 97

§ 1

Οι διατάξεις των άρθρων 37 και 38 του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή στην τριτανακοπή, η οποία πρέπει επί πλέον να:

α) προσδιορίζει την προσβαλλόμενη απόφαση·

β) αναφέρει κατά τί η προσβαλλόμενη απόφαση βλάπτει τα δικαιώματα του τριτανακόπτοντος·

γ) αναφέρει τους λόγους για τους οποίους ο τριτανακόπτων δεν μπόρεσε να συμμετάσχει στην κύρια δίκη.

Η τριτανακοπή στρέφεται καθ' όλων των διαδίκων της κύριας δίκης.

Αν η απόφαση έχει δημοσιευτεί στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, η τριτανακοπή ασκείται εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση σ' αυτήν.

§ 2

Κατόπιν αιτήσεως του τριτανακόπτοντος, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναστολή της εκτελέσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως. Οι διατάξεις του τρίτου τίτλου, κεφάλαιο 1, του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή.

§ 3

Η προσβαλλόμενη απόφαση μεταρρυθμίζεται κατά το μέρος που γίνεται δεκτή η τριτανακοπή.

Το πρωτότυπο της αποφάσεως επί της τριτανακοπής επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της προσβαλλομένης αποφάσεως. Σημείωση της αποφάσεως επί της τριτανακοπής γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της προσβαλλομένης αποφάσεως.

Τμήμα 2 — Αναθεώρηση

Άρθρο 98

Η αναθεώρηση ζητείται εντός τριών μηνών από την ημέρα που ο αιτών έλαβε γνώση του γεγονότος στο οποίο βασίζεται η αίτηση αναθεωρήσεως.

Άρθρο 99

§ 1

Οι διατάξεις των άρθρων 37 και 38 του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή στην αίτηση αναθεωρήσεως· η αίτηση πρέπει επί πλέον να:

α) προσδιορίζει την προσβαλλόμενη απόφαση·

β) αναφέρει τα σημεία στα οποία προσβάλλεται η απόφαση·

γ) περιγράφει τα γεγονότα στα οποία στηρίζεται η αίτηση·

δ) καθορίζει τα μέσα που αποδεικνύουν την ύπαρξη γεγονότων τα οποία δικαιολογούν την αναθεώρηση και από τα οποία συνάγεται ότι η προθεσμία που προβλέπεται στο προηγούμενο άρθρο έχει τηρηθεί.

§ 2

Η αίτηση αναθεωρήσεως στρέφεται καθ' όλων των διαδίκων που αναφέρονται στην απόφαση της οποίας ζητείται η αναθεώρηση.

Άρθρο 100

§ 1

Χωρίς να προδικάσει την ουσία, το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα και λάβει υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις των διαδίκων, εκδίδει απόφαση εν συμβουλίω περί του παραδεκτού της αιτήσεως.

§ 2

Αν το Δικαστήριο κρίνει την αίτηση παραδεκτή, χωρεί στην εξέταση επί της ουσίας και εκδίδει απόφαση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

§ 3

Το πρωτότυπο της αποφάσεως επί της αναθεωρήσεως επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της αναθεωρουμένης αποφάσεως. Σημείωση της αποφάσεως επί της αναθεωρήσεως γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της αναθεωρουμένης αποφάσεως.

Κεφάλαιο 7

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 101

§ 1

Το δικόγραφο της προσφυγής που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 18 της Συνθήκης ΕΚΑΕ περιέχει:

α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του προσφεύγοντος·

β) την ιδιότητα του υπογράφοντος·

γ) προσδιορισμό της προσβαλλομένης αποφάσεως της Επιτροπής Διαιτησίας·

δ) προσδιορισμό των διαδίκων·

ε) συνοπτική έκθεση των περιστατικών·

στ) τους ισχυρισμούς και τα αιτήματα του προσφεύγοντος.

§ 2

Οι διατάξεις των άρθρων 37, παράγραφοι 3 και 4, και 38, παράγραφοι 2, 3 και 5, του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή.

Κεκυρωμένο αντίγραφο της προσβαλλομένης αποφάσεως επισυνάπτεται στο δικόγραφο της προσφυγής.

§ 3

Μόλις κατατεθεί το δικόγραφο, ο γραμματέας του Δικαστηρίου ειδοποιεί τη γραμματεία της Επιτροπής Διαιτησίας να διαβιβάσει στο Δικαστήριο τον φάκελο της υποθέσεως.

§ 4

Τα άρθρα 39, 40, 55 επ. του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή στη διαδικασία αυτή.

§ 5

Το Δικαστήριο κρίνει εκδίδοντας απόφαση. Σε περίπτωση ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής Διαιτησίας, το Δικαστήριο αναπέμπει, αν συντρέχει λόγος, την υπόθεση σ' αυτή.

Κεφάλαιο 8

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Άρθρο 102

§ 1

Η αίτηση ερμηνείας υποβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 37 και 38 του παρόντος κανονισμού. Η αίτηση αυτή προσδιορίζει επί πλέον:

α) την προς ερμηνεία απόφαση·

β) τα χωρία των οποίων ζητείται η ερμηνεία.

Η αίτηση στρέφεται καθ' όλων των διαδίκων τους οποίους αφορά η απόφαση.

§ 2

Το Δικαστήριο, αφού παράσχει στους διαδίκους τη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους και ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, κρίνει εκδίδοντας απόφαση.

Το πρωτότυπο της ερμηνευτικής αποφάσεως επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της ερμηνευομένης αποφάσεως. Σημείωση της ερμηνευτικής αποφάσεως γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της ερμηνευομένης αποφάσεως.

Κεφάλαιο 9

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

Άρθρο 103

§ 1

Στην περίπτωση των άρθρων 20 του Οργανισμού ΕΟΚ και 21 του Οργανισμού ΕΚΑΕ, η διαδικασία διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, υπό την επιφύλαξη των προσαρμογών που υπαγορεύονται από τη φύση της αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως.

§ 2

Οι διατάξεις της παραγράφου 1 έχουν εφαρμογή στις αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως που προβλέπονται στο πρωτόκολλο για την ερμηνεία από το Δικαστήριο της Συμβάσεως της 29ης Φεβρουαρίου 1968 περί αμοιβαίας αναγνωρίσεως εταιριών και νομικών προσώπων και στο πρωτόκολλο για την ερμηνεία από το Δικαστήριο της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, που υπογράφηκαν στο Λουξεμβούργο στις 3 Ιουνίου 1971, καθώς και στις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 4 του τελευταίου αυτού πρωτοκόλλου.

Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται επίσης στις περιπτώσεις παραπομπής που προβλέπονται ενδεχομένως από άλλες συμφωνίες.

§ 3

Στην περίπτωση του άρθρου 41 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η απόφαση περί παραπομπής επιδίδεται στους διαδίκους της κύριας δίκης, στα κράτη μέλη, στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο.

Εντός προθεσμίας δύο μηνών, που υπολογίζεται από την επίδοση αυτή, οι ενδιαφερόμενοι, κατά το προηγούμενο εδάφιο, δικαιούνται να υποβάλουν υπομνήματα ή γραπτές παρατηρήσεις.

Εν προκειμένω, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1.

Άρθρο 104

§ 1

Οι αποφάσεις των εθνικών δικαστηρίων που προβλέπονται στο άρθρο 103 κοινοποιούνται στα κράτη μέλη στη γλώσσα που διατυπώθηκαν και συνοδεύονται από μετάφραση στην επίσημη γλώσσα του κράτους προς το οποίο κοινοποιούνται.

§ 2

Όσον αφορά την εκπροσώπηση και εμφάνιση των διαδίκων της κύριας δίκης στη διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τους δικονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου το οποίο έχει υποβάλει την αίτηση.

§ 3

Όταν ερώτημα που υποβάλλεται με αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως είναι προδήλως ταυτόσημο με ερώτημα επί του οποίου το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί, το Δικαστήριο, αφού ενημερώσει το αιτούν δικαστήριο και αφού ακούσει τις τυχόν παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων οι οποίοι αναφέρονται στα άρθρα 20 του Οργανισμού ΕΟΚ, 21 του Οργανισμού ΕΚΑΕ και 103, παράγραφος 3, του παρόντος κανονισμού, καθώς και τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί να αποφανθεί με αιτιολογημένη Διάταξη παραπέμπουσα στην προγενέστερη απόφαση.

§ 4

Υπό την επιφύλαξη της διατάξεως της προηγουμένης παραγράφου, σε περίπτωση προδικαστικής παραπομπής διεξάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου και προφορική διαδικασία. Πάντως, το Δικαστήριο, μετά την υποβολή των υπομνημάτων ή παρατηρήσεων που προβλέπονται στα άρθρα 20 του Οργανισμού ΕΟΚ, 21 του Οργανισμού ΕΚΑΕ και 103, παράγραφος 3, του παρόντος κανονισμού, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, αφού ενημερώσει τους ενδιαφερομένους οι οποίοι, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις, δικαιούνται να υποβάλουν τέτοια υπομνήματα ή παρατηρήσεις, και αν κανένας από αυτούς δεν έχει ζητήσει να αναπτύξει προφορικώς τις παρατηρήσεις του, μπορεί, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να αποφασίσει άλλως.

§ 5

Τα εθνικά δικαστήρια είναι αρμόδια να αποφασίζουν επί των εξόδων της διαδικασίας εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως.

Σε ειδικές περιπτώσεις το Δικαστήριο μπορεί να χορηγεί το ευεργέτημα πενίας με σκοπό να διευκολύνει την εκπροσώπηση ή εμφάνιση ενός διαδίκου.

Κεφάλαιο 10

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 103 ΜΕΧΡΙ 105 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΕΚΑΕ

Άρθρο 105

§ 1

Στην περίπτωση του άρθρου 103, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΕ, το δικόγραφο υποβάλλεται σε τέσσερα κεκυρωμένα αντίγραφα και επιδίδεται στην Επιτροπή.

§ 2

Το δικόγραφο συνοδεύεται από το σχέδιο της σχετικής συμφωνίας ή συμβάσεως, από τις παρατηρήσεις της Επιτροπής προς το ενδιαφερόμενο κράτος και από κάθε άλλο στοιχείο προς υποστήριξή του.

Η Επιτροπή υποβάλλει τις παρατηρήσεις της προς το Δικαστήριο εντός προθεσμίας δέκα ημερών, που μπορεί να παραταθεί από τον πρόεδρο αφού ακουστεί το ενδιαφερόμενο κράτος.

Κεκυρωμένο αντίγραφο των ανωτέρω παρατηρήσεων επιδίδεται στο κράτος αυτό.

§ 3

Αμέσως μετά την κατάθεση του δικογράφου, ο πρόεδρος ορίζει τον εισηγητή δικαστή. Ο πρώτος γενικός εισαγγελέας αναθέτει την υπόθεση σε γενικό εισαγγελέα μόλις οριστεί ο εισηγητής δικαστής.

§ 4

Η απόφαση λαμβάνεται εν συμβουλίω, αφού ακουστεί ο γενικός εισαγγελέας.

Οι εκπρόσωποι ή σύμβουλοι του ενδιαφερομένου κράτους και της Επιτροπής ακούγονται κατόπιν αιτήσεώς τους.

Άρθρο 106

§ 1

Στις περιπτώσεις των άρθρων 104, τελευταίο εδάφιο, και 105, τελευταίο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΕ έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 37 επ. του παρόντος κανονισμού.

§ 2

Το δικόγραφο επιδίδεται στο κράτος την ιθαγένεια του οποίου έχει το πρόσωπο ή η επιχείρηση κατά των οποίων στρέφεται.

Κεφάλαιο 11

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Άρθρο 107

§ 1

Η αίτηση γνωμοδοτήσεως που υποβάλλεται από το Συμβούλιο, κατά το άρθρο 228 της Συνθήκης ΕΟΚ, επιδίδεται στην Επιτροπή. Αν η αίτηση υποβάλλεται από την Επιτροπή, επιδίδεται στο Συμβούλιο και στα κράτη μέλη. Αν η αίτηση υποβάλλεται από κράτος μέλος, επιδίδεται στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη.

Ο πρόεδρος τάσσει προθεσμία στα όργανα και τα κράτη μέλη στα οποία επιδίδεται η αίτηση για να υποβάλουν τις γραπτές παρατηρήσεις τους.

§ 2

Η γνωμοδότηση μπορεί να αναφέρεται τόσο στο αν η συμφωνία που πρόκειται να συναφθεί συμβιβάζεται με τις διατάξεις της Συνθήκης ΕΟΚ όσο και στο αν η Κοινότητα ή ένα από τα όργανά της έχουν την εξουσία να συνάψουν τη συμφωνία αυτή.

Άρθρο 108

§ 1

Αμέσως μετά την κατάθεση της αιτήσεως γνωμοδοτήσεως κατά το προηγούμενο άρθρο, ο πρόεδρος ορίζει εισηγητή δικαστή.

§ 2

Το Δικαστήριο, αφού ακούσει τους γενικούς εισαγγελείς, εκδίδει εν συμβουλίω αιτιολογημένη γνωμοδότηση.

§ 3

Η γνωμοδότηση υπογράφεται από τον πρόεδρο, τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη διάσκεψη και από τον γραμματέα, επιδίδεται δε στο Συμβούλιο, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη.

Άρθρο 109

Το Δικαστήριο, καλούμενο να γνωμοδοτήσει βάσει του τετάρτου εδαφίου του άρθρου 95 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, επιλαμβάνεται κατόπιν αιτήσεως που υποβάλλεται από κοινού από την Επιτροπή και το Συμβούλιο.

Η γνωμοδότηση εκδίδεται σύμφωνα με τους όρους του προηγουμένου άρθρου. Κοινοποιείται στην Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

ΤΙΤΛΟΣ 4

ΑΝΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ

Άρθρο 110

Στην περίπτωση ασκήσεως αναιρέσεως κατά των αποφάσεων του Πρωτοδικείου που προβλέπεται στα άρθρο 49 και 50 του Οργανισμού ΕΚΑΧ, στα άρθρα 49 και 50 του Οργανισμού ΕΟΚ και στα άρθρα 50 και 51 του Οργανισμού ΕΚΑΕ, γλώσσα της διαδικασίας είναι η γλώσσα της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως του Πρωτοδικείου, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 29, παράγραφος 2, στοιχεία β και γ, και παράγραφος 3, τέταρτο εδάφιο, του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 111

§ 1

Η αναίρεση ασκείται με την κατάθεση δικογράφου στη γραμματεία του Δικαστηρίου ή του Πρωτοδικείου.

§ 2

Η γραμματεία του Πρωτοδικείου διαβιβάζει αμέσως τη δικογραφία της πρωτοβάθμιας δίκης και, κατά περίπτωση, την αίτηση αναιρέσεως στη γραμματεία του Δικαστηρίου.

Άρθρο 112

§ 1

Η αίτηση αναιρέσεως περιέχει:

α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του διαδίκου που ασκεί την αναίρεση, ο οποίος καλείται «αναιρεσείων»·

β) τον προσδιορισμό των λοιπών διαδίκων στην ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία·

γ) τους προβαλλόμενους νομικούς λόγους και επιχειρήματα·

δ) τα αιτήματα του αναιρεσείοντος.

Τα άρθρα 37 και 38, παράγραφοι 2 και 3, του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται και επί αναιρέσεων.

§ 2

Στο δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως επισυνάπτεται η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση του Πρωτοδικείου. Πρέπει να γίνεται μνεία της ημερομηνίας κατά την οποία η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στον αναιρεσείοντα.

§ 3

Αν το δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως δεν είναι σύμφωνο με το άρθρο 38, παράγραφος 3, ή με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, έχει εφαρμογή το άρθρο 38, παράγραφος 7, του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 113

§ 1

Τα αιτήματα της αναιρέσεως έχουν ως αντικείμενο:

— την ολική ή μερική αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου,

— την ολική ή μερική αποδοχή των αιτημάτων που υποβλήθηκαν πρωτοδίκως αποκλειομένης της υποβολής κάθε νέου αιτήματος.

§ 2

Η αίτηση αναιρέσεως δεν μπορεί να μεταβάλει το αντικείμενο της ενώπιον του Πρωτοδικείου δίκης.

Άρθρο 114

Το δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως επιδίδεται σ' όλους τους διαδίκους της ενώπιον του Πρωτοδικείου δίκης. Το άρθρο 39 του παρόντος κανονισμού έχει εφαρμογή.

Άρθρο 115

§ 1

Κάθε διάδικος της ενώπιον του Πρωτοδικείου δίκης μπορεί να υποβάλει υπόμνημα αντικρούσεως εντός δύο μηνών από την επίδοση της αιτήσεως αναιρέσεως. Η προθεσμία αυτή δεν παρατείνεται.

§ 2

Το υπόμνημα αντικρούσεως περιέχει:

α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του διαδίκου που το υποβάλλει·

β) την ημερομηνία κατά την οποία του επιδόθηκε η αίτηση αναιρέσεως·

γ) τους προβαλλόμενους νομικούς λόγους και επιχειρήματα·

δ) τα αιτήματα.

Το άρθρο 38, παράγραφοι 2 και 3, του παρόντος κανονισμού έχει εφαρμογή.

Άρθρο 116

§ 1

Τα αιτήματα του υπομνήματος αντικρούσεως έχουν ως αντικείμενο:

— την ολική ή μερική απόρριψη της αιτήσεως αναιρέσεως ή την ολική ή μερική αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου,

— την ολική ή μερική αποδοχή των αιτημάτων που υποβλήθηκαν πρωτοδίκως, αποκλειομένου κάθε νέου αιτήματος.

§ 2

Το υπόμνημα αντικρούσεως δεν μπορεί να μεταβάλει το αντικείμενο της ενώπιον του Πρωτοδικείου δίκης.

Άρθρο 117

§ 1

Το δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως και το υπόμνημα αντικρούσεως μπορούν να συμπληρωθούν με υπόμνημα απαντήσεως και ανταπαντήσεως ή με κάθε άλλο υπόμνημα, αν ο πρόεδρος, κατόπιν σχετικής αιτήσεως που υποβάλλεται εντός επτά ημερών από την επίδοση του υπομνήματος αντικρούσεως ή απαντήσεως, το κρίνει αναγκαίο και το επιτρέψει ρητώς, είτε για να υποστηρίξει ο ενδιαφερόμενος διάδικος την άποψή του είτε για να παρασχεθούν στοιχεία χρήσιμα για την απόφαση επί της αναιρέσεως.

§ 2

Όταν το αίτημα του υπομνήματος αντικρούσεως είναι η ολική ή μερική αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου στηριζόμενη σε λόγο που δεν υποβλήθηκε με το δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως, ο αναιρεσείων ή οποιοσδήποτε άλλος διάδικος μπορεί να υποβάλει υπόμνημα απαντήσεως αποκλειστικά επί του λόγου αυτού, εντός δύο μηνών από την επίδοση του σχετικού υπομνήματος αντικρούσεως. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται και προκειμένου για κάθε άλλο συμπληρωματικό υπόμνημα μετά την υποβολή αυτού του υπομνήματος απαντήσεως.

§ 3

Αν ο πρόεδρος επιτρέψει την κατάθεση υπομνήματος απαντήσεως, ανταπαντήσεως ή κάθε άλλου υπομνήματος, καθορίζει και τις προθεσμίες εντός των οποίων προσκομίζονται τα δικόγραφα αυτά.

Άρθρο 118

Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων που ακολουθούν, το άρθρο 42, παράγραφος 2, και τα άρθρα 43, 44, 55 μέχρι 90, 93, 95 μέχρι 100 και 102 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται στην ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία που έχει ως αντικείμενο αναίρεση κατ' αποφάσεως του Πρωτοδικείου.

Άρθρο 119

Όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι, εν όλω ή εν μέρει, προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη, το Δικαστήριο μπορεί, κατά πάσα στάση της δίκης, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως, εν όλω ή εν μέρει, με αιτιολογημένη Διάταξη.

Άρθρο 120

Μετά την υποβολή των υπομνημάτων που προβλέπονται στο άρθρο 115, παράγραφος 1, και, αν συντρέχει περίπτωση, στο άρθρο 117, παράγραφοι 1 και 2, του παρόντος κανονισμού, το Δικαστήριο, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα και τους διαδίκους, μπορεί να αποφανθεί επί της αναιρέσεως χωρίς προφορική διαδικασία, εκτός αν ένας από τους διαδίκους αντιτίθεται με την αιτιολογία ότι κατά την έγγραφη διαδικασία δεν του δόθηκε η ευκαιρία να υποστηρίξει πλήρως τις απόψεις του.

Άρθρο 121

Η έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 44, παράγραφος 1, υποβάλλεται στο Δικαστήριο μετά την υποβολή των υπομνημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 115, παράγραφος 1, και, αν συντρέχει περίπτωση, στο άρθρο 117, παράγραφοι 1 και 2, του παρόντος κανονισμού. Η έκθεση αυτή, εκτός από τις προτάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 44, παράγραφος 1, περιλαμβάνει και πρόταση για ενδεχόμενη εφαρμογή του άρθρου 120 του παρόντος κανονισμού. Αν δεν υποβληθούν υπομνήματα, εφαρμόζεται η ίδια διαδικασία μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής τους.

Άρθρο 122

Όταν η αίτηση αναιρέσεως απορρίπτεται ως αβάσιμη ή όταν γίνεται δεκτή και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αποφαίνεται και επί των εξόδων.

Στις διαφορές μεταξύ των Κοινοτήτων και των υπαλλήλων τους:

— το άρθρο 70 του παρόντος κανονισμού έχει εφαρμογή μόνον επί των αναιρέσεων που ασκούν τα όργανα·

— κατά παρέκκλιση από το άρθρο 69, παράγραφος 2, του παρόντος κανονισμού, το Δικαστήριο, προκειμένου περί αναιρέσεων που ασκούνται από μονίμους ή μη μονίμους υπαλλήλους οργάνου, μπορεί να κατανείμει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων, εφόσον αυτό υπαγορεύει η επιείκεια.

Σε περίπτωση παραιτήσεως από την αναίρεση, έχει εφαρμογή το άρθρο 69, παράγραφος 5.

Αν η αναίρεση που άσκησε κράτος μέλος ή όργανο που δεν παρενέβη στην ενώπιον του Πρωτοδικείου δίκη γίνει δεκτή, το Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα μεταξύ των διαδίκων ή να καταδικάσει τον νικήσαντα αναιρεσείοντα στην καταβολή προς τον ηττηθέντα αντίδικο των εξόδων στα οποία αναγκάστηκε να υποβληθεί εξαιτίας της αιτήσεως αναιρέσεως.

Άρθρο 123

Το δικόγραφο της παρεμβάσεως που υποβάλλεται ενώπιον του Δικαστηρίου όταν έχει ασκηθεί αναίρεση πρέπει να κατατεθεί πριν από τη λήξη προθεσμίας τριών μηνών η οποία αρχίζει από την ημερομηνία καταθέσεως του δικογράφου της αιτήσεως αναιρέσεως. Το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, αποφαίνεται με Διάταξη ως προς το αν επιτρέπει ή όχι την παρέμβαση.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 124

§ 1

Ο πρόεδρος καλεί τα πρόσωπα που πρόκειται να ορκιστούν ενώπιον του Δικαστηρίου ως μάρτυρες ή πραγματογνώμονες να πουν την αλήθεια ή να εκπληρώσουν το έργο τους ευσυνείδητα και αμερόληπτα και εφιστά την προσοχή τους στις ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται από το εθνικό τους δίκαιο σε περίπτωση παραβάσεως αυτού του καθήκοντος.

§ 2

Οι μάρτυρες ορκίζονται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 47 ή σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπει το εθνικό τους δίκαιο.

Αν το εθνικό δίκαιο επιτρέπει στους μάρτυρες κατά τη διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου να προβαίνουν σε δήλωση που επέχει θέση όρκου, αντ' αυτού ή παράλληλα μ' αυτόν, οι μάρτυρες μπορούν να προβαίνουν στη δήλωση αυτή σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τον τύπο που καθορίζονται από το εθνικό τους δίκαιο.

Αν η εθνική νομοθεσία δεν προβλέπει την ορκοδοσία ούτε την ανωτέρω δήλωση, ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

§ 3

Οι διατάξεις της δεύτερης παραγράφου εφαρμόζονται κατ' αναλογία και στους πραγματογνώμονες, με παραπομπή, στην περίπτωση αυτή, στην παράγραφο 6, πρώτο εδάφιο, του άρθρου 49 αντί στην παράγραφο 5, πρώτο εδάφιο, του άρθρου 47 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 125

Υπό την επιφύλαξη των άρθρων 188 της Συνθήκης ΕΟΚ και 160 της Συνθήκης ΕΚΑΕ, το Δικαστήριο, κατόπιν διαβουλεύσεως με τις ενδιαφερόμενες κυβερνήσεις, θεσπίζει, σε ό,τι το αφορά, συμπληρωματικό κανονισμό σχετικά με:

α) τις αιτήσεις διενέργειας διαδικαστικών πράξεων·

β) τις αιτήσεις παροχής του ευεργετήματος πενίας·

γ) την καταγγελία από το Δικαστήριο των παραβάσεων του όρκου των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων, σύμφωνα με τα άρθρα 28 των Οργανισμών ΕΚΑΧ και ΕΚΑΕ και 27 του Οργανισμού ΕΟΚ.

Άρθρο 126

Ο παρών κανονισμός αντικαθιστά τον κανονισμό διαδικασίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 4ης Δεκεμβρίου 1974 *(Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* L 350 της 28ης Δεκεμβρίου 1974, σελίδα 1), όπως τροποποιήθηκε για τελευταία φορά στις 15 Μαΐου 1991 (1).

Άρθρο 127

Ο παρών κανονισμός, το κείμενο του οποίου είναι αυθεντικό στις γλώσσες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 29 του κανονισμού, δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* και τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα που έπεται της δημοσιεύσεώς του.

Λουξεμβούργο, 19 Ιουνίου 1991.

(1) Βλέπε σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΟΡΤΑΣΙΜΩΝ ΗΜΕΡΩΝ

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

έχοντας υπόψη το άρθρο 80, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, σύμφωνα με το οποίο ο κατάλογος των κατά νόμον εορτασίμων ημερών καταρτίζεται από το Δικαστήριο,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΕΙ:

Άρθρο 1

Ο κατάλογος των κατά νόμον εορτασίμων ημερών κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 80 του κανονισμού διαδικασίας έχει ως εξής:

— η πρώτη του έτους,

— η Δευτέρα του Πάσχα,

— η 1η Μαΐου,

— η ημέρα της Αναλήψεως,

— η Δευτέρα της Πεντηκοστής,

— η 23η Ιουνίου,

— η 24η Ιουνίου, όταν η 23η Ιουνίου είναι Κυριακή,

— η 15η Αυγούστου,

— η 1η Νοεμβρίου,

— η 25η Δεκεμβρίου,

— η 26η Δεκεμβρίου.

Οι κατά νόμον εορτάσιμες ημέρες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο είναι αυτές που τηρούνται στην έδρα του Δικαστηρίου.

Άρθρο 2

Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 80 του κανονισμού διαδικασίας εφαρμόζονται αποκλειστικά στις κατά νόμον εορτάσιμες ημέρες που αναφέρονται στο άρθρο 1 της παρούσας αποφάσεως.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση, που αποτελεί το παράρτημα I του κανονισμού διαδικασίας, τίθεται σε ισχύ την ίδια ημέρα με τον κανονισμό διαδικασίας στον οποίο επισυνάπτεται.

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Λουξεμβούργο, 19 Ιουνίου 1991.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΕΡΙ ΠΑΡΕΚΤΑΣΕΩΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ ΛΟΓΩ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

έχοντας υπόψη το άρθρο 81, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, περί της παρεκτάσεως των δικονομικών προθεσμιών λόγω αποστάσεως,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

Αν οι διάδικοι δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, οι δικονομικές προθεσμίες παρεκτείνονται, λόγω αποστάσεως, ως εξής:

— για το Βασίλειο του Βελγίου κατά δύο ημέρες,

— για την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το ευρωπαϊκό έδαφος της Γαλλικής Δημοκρατίας και το ευρωπαϊκό έδαφος του Βασιλείου των Κάτω Χωρών κατά έξι ημέρες,

— για το ευρωπαϊκό έδαφος του Βασιλείου της Δανίας, για το Βασίλειο της Ισπανίας, την Ιρλανδία, την Ελληνική Δημοκρατία, την Ιταλική Δημοκρατία, την Πορτογαλική Δημοκρατία (πλην των Αζορών και της Μαδέρας) και το Ηνωμένο Βασίλειο κατά 10 ημέρες,

— για τις άλλες χώρες και εδάφη της Ευρώπης κατά δύο εβδομάδες,

— για τις αυτόνομες περιοχές των Αζορών και της Μαδέρας της Πορτογαλικής Δημοκρατίας κατά τρεις εβδομάδες,

— για τις λοιπές χώρες, διαμερίσματα και εδάφη κατά ένα μήνα.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση, που αποτελεί το παράρτημα II του κανονισμού διαδικασίας, τίθεται σε ισχύ την ίδια ημέρα με τον κανονισμό διαδικασίας στον οποίο επισυνάπτεται.

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Λουξεμβούργο, 19 Ιουνίου 1991.